

Helsingin Suomalaisen Klubin

KLUBILEHTI

HUS:in tj. Juha Tuominen varoittaa:

**Korona on erityisen vaarallinen miehille
ja erityisesti ikääntyneille miehille!**

2 / 2020

Elämänmakuisia koteja

” Johtoajatuksemme on toteuttaa palveluja ja asumisympäristöjä, joita olisimme valmiita tarjoamaan omille omaisillemme.

Ilman jonoja!

HYVÄ
ELÄMÄ

KOTI ja
LÄMPÖ

VASTUULLISUUS

YHDESSÄ
TOIMIMINEN

Kun asuminen kotona ei enää ole mahdollista

Hoivakodeissamme eletään arkea turvallisessa ja kodikkaassa ympäristössä. Mahdollistamme asukkaillemme omannäköisen yhteisöllisen elämän, jossa tuetaan asukkaiden omia taitoja ja hyvinvointia.

Kun tarvitset omaa aikaa

Olemme omaishoitajien tukena myös eri pituisissa asumistarpeissa.

Ota yhteyttä palvelutalojemme johtajiin!

Tapiolan Aallotar, Espoo
Tiedustelut: Minna Mekhane
minna.mekhane@seniorikodit.fi
gsm: 050 434 9937

Villa Amanda, Kirkkonummi
Tiedustelut: Riikka-Leena Suurnäkki
riikka-leena.suurnakki@seniorikodit.fi
gsm: 050 597 7515

Sisältö

Puheenjohtajan pääkirjoitus	5
Klubilaisten elämää	6
Jäsenkysely 2020 – Jäsenet entistä tyytyväisempiä Klubiin	12
Meidän miesten on pidettävä huolta itsestämme ja toisistamme	16
Koronaviruksen merkillinen menneisyys ja tuntematon tulevaisuus	20
Kriisin neljä vaihetta – päiväkirjamerkintöjä koronakriisin alkuvaiheilta	24
EU on nyt tarpeellisempi kuin koskaan	28
Paasikivi 150 – Mahtuvatko arvostus ja totuus samaan kuvaan?	32
Muuttuvat turvallisuusuhat	34
Koronavirus ja kansainväliset suhteet	38
Karanteenikävelyllä Kuolleiden kaupungissa	42
BBC 1967-1970 – Suomalaistoimittajan ikkuna maailmaan	46
Aivot, kieli ja kynä – Kulttuuripiirien Kesäyliopisto	50
Päätoimittajan palsta	51

JULKAISIJA
Helsingin Suomalainen Klubi ry
Kansakoulunkuja 3, 00100 Helsinki

TOIMITUS
Heikki Hakala, päätoimittaja
040 771 0077
paatoimittaja@klubi.fi

ULKOASU
Katariina Pakarinen

PAINO
PunaMusta Oy
Esko Aaltosen katu 2
30100 Forssa

ILMOITUKSET
Kirstian Miettinen
0400 225 855
aurinia@kolumbus.fi

KLUBIMESTARIT
09-586 8830

**TOIMINNANJOHTAJA
JA SIHTEERI**
09-5868 8366
www.klubi.fi

KANNEN KUVA
Pixabay.com | Peter Gamal

Tradekan tuotto-osuusanti

Pitkäaikainen sijoituskohde

TRADEKA

Sijoitusmahdollisuus jäsenille

Tuotto-osuuden tuottotavoite on 3,5 %

Osuuskunta Tradekan tuotto-osuus on osuuskuntalain mukainen sijoitusmahdollisuus osuuskunnan omaan pääomaan. Se on mahdollisuus hyötyä oman osuuskunnan liiketoiminnan tuloksesta.

Tradekan tuotto-osuus on tarkoitettu pitkäaikaiseksi sijoituskohteeksi tuottamaan vakaata vuosittaista tuottoa niitä merkinneille osuuskunnan jäsenille. Osuuskunnan hallitus on vahvistanut sen tuottotavoitteeksi 3,5 %:n koron. Yhden tuotto-osuuden hinta on 100 euroa ja osuuskunnan jäsen voi merkitä niitä 1-500 kpl:ta eli enintään 50 000 euron arvosta huomioiden vuoden 2019 annissa tehdyt merkinnät. Tuotto-osuuksiin voi tehdä kertasijoituksen tai erissä minimissään 100 euron arvosta kerrallaan.

Tradekan tuotto-osuusesitteen, annin ehdot ja lisätiedot sekä ohjeet merkintähakemuksen tekemiseksi löytyvät Tradekan verkkosivuilta osoitteesta

tradeka.fi/tradekan-tuotto-osuus

Tuotto-osuuskien merkintä
oma.tradeka.fi

Osuuskunta Tradeka laskee liikkeelle 7.1.2020 tuotto-osuuksia 18 miljoonan euron arvosta. Kerätyt varat on siirretään Tradeka-Yhtiöt Oy:lle käytettäväksi yhtiölle vahvistetun strategian mukaisten omistuskategorioiden sijoituskriteerit täyttäviin sijoituksiin. Tradekan tuotto-osuusanti jatkuu, kunnes kaikki tuotto-osuudet on merkitty ellei antia tätä ennen keskeytetä. Tradekan tuotto-osuuksia voivat merkitä osuuskunnan 18 vuotta täyttäneet henkilöjäsenet ja yhteisöjäsenet 1-500 kpl:ta eli 100-50 000 euron arvosta huomioiden myös 2019 merkityt tuotto-osuudet. Tradekan tuotto-osuusmerkintää harkitsevan jäsenen tulee huomioida, että tuotto-osuudella ei ole pääomaturvaa eikä se kuulu talletussuojan piiriin. Sijoitukseen sisältyy riski tehdyn sijoituksen menettämisestä kokonaan tai osittain. Tuotto-osuuksille maksettavasta korosta päätetään vuosittain ja tuottotavoitetta voidaan muuttaa. Korokoa 7.1.2020 alkavassa annissa merkittäville tuotto-osuuksille voidaan maksaa ensimmäisen kerran keväällä 2021 pidettävän osuuskunnan edustajiston kokouksen jälkeen.

Pääkirjoitus

Elämä on yllätyksiä täynnä!

Mistään ei ollut ennakoitavissa tämän mystisen koronaviruksen aiheuttama mullistus ihmisten elämään maapallolla. Vaikeudet ovat syntyneet viruksen tehokkaan tarttumiskyvyn ja nopean leviämisen seurauksena. Tilastoja katsottaessa voidaan kuitenkin sanoa Suomen onnistuneen kohtalaisesti viruksen torjunnassa. Toivon, että asiantuntijat ja päättäjät käsittelevät pandemian kokemukset huolellisesti ketään syyttämättä, mutta kaikille opiksi ja opetuksiksi, jotta olisimme Suomessa paremmin varautuneita, jos ja kun jokin uusi epidemia meitä mahdollisesti kohtaa. Pandemian taloudellisten seurausten myötä tulee olemaan talouden kiristymistä ja veronkorotuksia. Laskut on maksettava, mutta varmaa on se, että tästäkin selvittää ja saadaan julistaa Suomi nousuun!

Ei niin pahaa, ettei jotakin hyvääkin. Tämä pandemia on ohjannut ja opettanut meidät uusille tavoille. Klubin johtokuntakin on pitänyt onnistuneesti kokouksensa Skypen välityksellä. Moni on havainnut ajankäyttönsä muuttuneen parempaan suuntaan. On tullut enemmän aikaa perheelle ja rauhoittumiselle, ja turha kiire on jäänyt pois. Ihmissuhteiden merkitys on kasvanut. Lähimmäisen rakkautta tulee löytyä kuitenkin edelleen, sillä monet ikäihmiset joutuvat olemaan mahdollisesti pidempäänkin karanteenissa ja erillään läheisistä. Onneksi tekniikka mahdollistaa yhteydenpidon eri tavoin. Muistakaa olla yhteydessä omiin läheisiinne.

Helsingin Suomalainen Klubi muiden mukana joutui seisauttamaan toimintansa. Se on harmillista, varsinkin, kun jälleen kerran monet Klubin aktiivit olivat tehneet pyyteetöntä työtä laadukkaana kevätohjelman ja aktiviteettien aikaan saamiseksi. Vakaa aikomus on toteuttaa keväältä peruuntuneita tilaisuuksia syksyn aikana. Tilaisuuksista viestitään, kun viestitettävää on.

Kiitän kaikkia jäsentutkimukseen osallistuneita jäseniä. Näin saamme tietoa jäsenkuntamme ajatuksista Klubistamme ja sen kehittämisestä jäsenten haluamaan suuntaan. Tältä pohjalta on hyvä jatkaa Klubin tulevaisuuden rakentamista.

Kiitän kaikkia toiminnasta vastuussa olleita ja toivon, että kaikkien motivaatio on tallella syksyllä toiminnan jälleen käynnistyessä. Iso kiitos myös henkilökunnalle sekä ravintolan väelle. Nyt huolehdimme terveydestämme ja keskitymme nujertamaan tämän vihollisen eli viruksen.

Hyvää kesää Teille – Syksyllä toivottavasti tavataan

Matti Viljanen,
puheenjohtaja

Puheenjohtajan terveiset

Terveisiä vaan teille kaikille Laitilan Limonkorvesta! Olen saanut olla Korona-karanteenissa täällä luonnon keskellä hirvien, peurojen, kauriiden, jänisten, kettujen, yhden kärpän sekä kurkien, teerien ja kyyhkysten ympäröimänä.

Harvinaisin muuttolintu, jonka olen tänä keväänä pongannut, on nokkavarpunen. Stressiä on poistettu pihaa haravoimalla, hedelmäpuiden ja marjapensaiden leikkauksella sekä kevätkylvöjä tehden. Lumi- ja vesisateen yllättäessä on luettu ahkerasti kirjoja.

Matti Viljanen

Klubin kunniajäsenet 1921-2020

Helsingin Suomalainen Klubi kutsui 29. huhtikuuta 1921 ensimmäiseksi kunniajäsenekseen luutnantti, Dannebrogin tähdistön ritari Herman Lii-kasen. Säännöissä ei tuolloin, eikä vielä kymmeneen vuosiin ollut mainintaa kunniajäsenistä ja päätös perustui jo tuolloin vallalla olleeseen maan tapaan.

Kunniajäsenyys ilmestyi Klubin sääntöihin vasta vuonna 1961. Sitä ennen kunniajäseniksi oli kutsuttu jo 27 ”erityisen ansioitunutta jäsentä”. Tällä haavaa kunniajäsenten listassa on 74 nimeä.

Klubin arkistoa hoitava Olli Alho – itsekin kunniajäsen – on laatinut kaikista kunniajäsenistä matrikkelin, jossa näiden klubi- ja ammatillinen tausta esitellään lyhyin artikkelein. Tiedot on koottu julkisista lähteistä, ja elossa olevat kunniajäsenet ovat lähettäneet tietonsa itse. Matrikkeliin voi tutustua Klubin jäsensivuilla.

Olli Alho

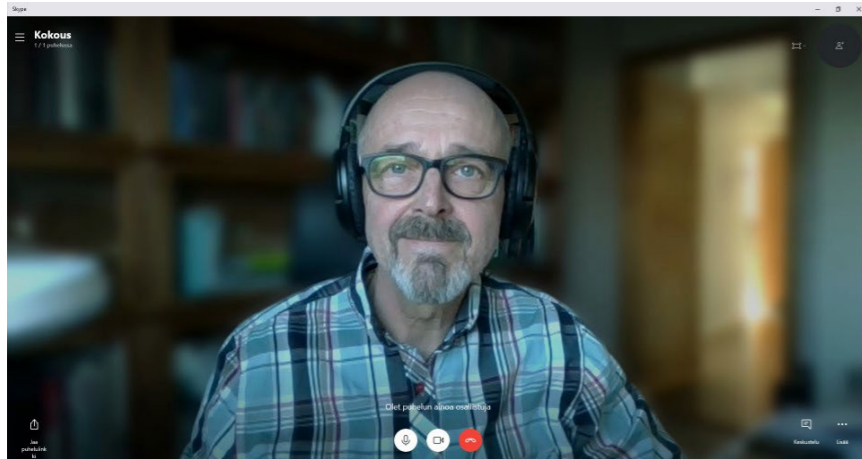
Etätökin pitää kiireisenä eli toiminnanjohtajan päivä

Herään siihen, että kissalla on nälkä. Itseni ja kissan aamupalan jälkeen lähtisin Klubille töihin, mutta avaan tietokoneen kodin työhuoneessa. Klubilla tekisin saman ja päivä käynnistyisi Inkerin kanssa kuulumisten vaihdolla. Nyt kuulumiset vaihdetaan Whatsapilla tai puhelimesta, mutta päivän askareet käynnistyvät kuten ennenkin.

Klubitalon IV-saneeraus ja IT-projektit pitävät sopivasti työllistettynä hallinnon rutiinien ohella ja klubiveljien tarpeita ja huolia tuntuu olevan kuin normaaliaikaan konsanaan. Ainoa ero on, että kaikki tapahtuu etänä puhelimesta tai Skypessä.

Itse tehty terveellinen ruoka ja runsas liikunta iltaisin pitävät kunnon koholla ja linjat kunnossa, vaikka Petrin tiimin loihittimia lounaita kaipaankin. Uutispurolla taas toivottavasti palataan – ehkä uuteen normaaliin Klubin tapahtumissa.

Kari Storckovius

Ravintola ilahdutti veljiä vappu- ja äitienpäiväkahvilla

Myös Klubin ravintola on ollut väliaikaisesti kiinni. Toiveissa on, että ravintola voitaisiin avata uutispuorolle. Henkilökunta on lomautettuna.

Sekä vappu- että äitienpäivälounas ovat olleet perinteisesti hyvin suosittuja, joten ravintolan väki päätti ryhtyä toimeen. Sekä vapun että äitienpäivän lounas oli mahdollista tilata kotiin.

- Halusimme tuoda iloa klubiveljille, sillä monelle nämä lounaat ovat pitkä perinne, jota nyt ei ollut mahdollisuus toteuttaa. Sen vuoksi päätimme, että tarjoamme ruokakassin, jossa ovat lounasherkut, jotka voi nauttia kotosalalla, sanoo ravintoloitsija Petri Väänänen.

Tieto mahdollisuudesta kerrottiin viikkokirjeessä. Vappulounaita tilattiin peräti 400 kappaletta ja äitienpäivälounaitakin lähes 200.

- Olimme todella iloisia suosioista, jonka ruokakassimme saivat. Niitä toimitettiin kotiovelle ja osa kävi noutamassa kassin täältä Klubilta. Oli hienoa käydä tervehtimässä tuttuja veljiä samalla, kun veimme ruokakasseja perille, Petri Väänänen sanoo.

Klubille uusi keilailumestari

Helmikuun alussa pelattiin Talin keilahallissa perinteinen klubin keilakisa. Kilpailu oli perinteisen tiukka ja ratkesi vasta viimeisessä eli kuudennessa sarjassa. Siinä Heikki Koski onnistui säilyttämään johtonsa ja jätti edellisen vuoden voittajan Harri Järvisen toiseksi 9 pisteen erolla tuloksin 1264 ja 1255. Kolmanneksi kiri Pekka Leh-

tonen tuloksella 1218. Palkintojen- jaossa ja illanvietossa oli läsnä myös kilpailun perustaja Eino Papinniemi. Ilta sujui klubiveljien kanssa vilkkaan keskustelun merkeissä niin keilailusta, kun klubiveli Jyrki Koulumiehen tulevien kirjojen juttuja kuunnellessa.

Heikki Sarso

Yhtenä päivänä

Veteraanipäivä. Nostan lipun mökin salkoon. Hiljaisuus kirskuu yläpylpyrän ruostetta. Siniristi on hieno sinivalkoista taivasta vasten. Hiljaisuus on rauhaa ja uskoa tulevaan. Veteraanit antoivat meille sen.

Käyn Kirkkonummella isovanhempien haudalla. Hiljaista on täälläkin. Laitan muutaman kukkasan haudalle ja kitken hiekan läpi kurkottavat rikkaruohot. Ei ole kiirettä. Noudan take-away pizzerian ja ajan mökille syömään. Iltapäiväkahvit ja nokoset.

Pystyynkuivanut mänty joutaa polttopuiksi. Moottorisahan pärinä rik-

koo hiljaisuuden. Runko kaatuu melkein siihen, mihin halusin. Illalla pöllit on pilkottu. Tikka joutuu etsimään seuraavan kaadettavan rungon.

Äiti viettää yksinäisiä päiviä palvelukodissa seitsemättä viikkoa. Seuraa saa vain henkilökunnan käynneistä ja läheisten puhelinsitoista. Mitä hänelle vapuksi? Graavilohta ja parsaa. Antanee hieman mielen piristystä.

Illan saunan jälkeen lippu salosta. Hartia kaipaa ibumaxia. Keho ei ole enää nuori. Tuleekohan uni?

Raimo Ilveskero

Bridge hyppäsi verkkoon

Runsaan 30 vuotisen jäsenyyteni aikana tällaista ajanjaksoa ei ole ollut aikaisemmin. Olen käynyt klubilla kerran tai useammin viikossa aina, kun olen ollut Helsingissä. Viikkoruutiineihini on kuulunut viime vuosina seniorijumppa, biljardi- ja bridgepäivät sekä joskus joku muukin tilaisuus.

Klubin aktiiviset bridgeharrastajat – minä mukaan lukien - ovat siirtyneet pelaamaan useamman kerran viikossa bridgeä netissä. Peliparit ovat säälyneet nettipelissä kutakuinkin samoina kuin klubipeleissä.

Karanteeniaika on muuttanut päiväryhtmini lähes kokonaan. Lari – koiran ja puolison kanssa yhdessä tehtävät jokapäiväiset pidemmät len-

kit pitävät osaltaan liikunnasta huolta. Korona-arkena ajankulua tuovat myös kodin pienet remontti- ja maalaustyöt sekä pihatyöt. Hyvä ruoka ja ruoanlaittoharrastukseni lisää todennäköisesti perheenjäsenten painoa aktiivisesta liikunnasta huolimatta.

Karanteeniaikani on kulunut vielä tähän mennessä mukavasti, mutta toivon, että voimme aloittaa klubielämän jälleen normaalisti elokuun puolessa välissä. Kesä on kuitenkin tulossa – nauttikaamme siitä! Meidän perhe viettää kesää Satakunnassa, jossa ei tule aika pitkäksi koronakesänäkään.

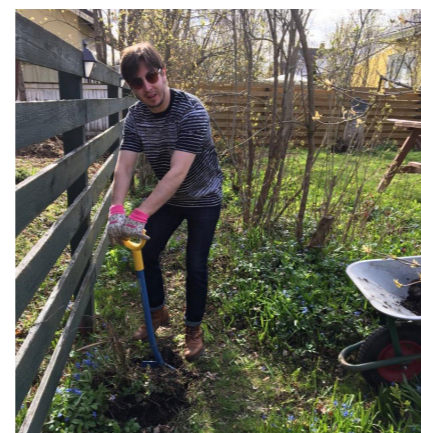
Pertti Virkkunen

Hyvää kesää kaikille

Suomi on melko suljettu tällä hetkellä ja ”Virus” sen kun pyörii nurkissa. Silti kesän lähestyminen tuo kyllä aika hyviä fiiliksiä. Klubimestarit ovatkin jo tovin saaneet seurata kesän edistymistä. Päivät ovat menneet mukavasti, pyöräilyn sekä puhdetöiden lomassa.

Muutama päivä sitten pyörälenkillä huomasin erään talon ikkunassa satoja erivärisiä Post-it lappuja, jotka muodostivat sanan ”JAKSAA”. Haluan viestittää teille kaikille, että JAKSAKAA!, Jallu Heinonen toivottaa.

Myös Markus Vormila on tehnyt kevättöitä puutarhassa ja autellut isänsä veneen kevätkunnostuksessa. Katse on kuitenkin jo syksyssä ja Klubin avaamisen toivossa.

Virtuaaliklubi tulee kotisohvalle

Keväällä, kun Suomalainen klubi joutui väliaikaisesti sulkemaan ovensa, ryhdyttiin etsimään keinoja, joilla ohjelmaa voitaisiin tuoda klubiveljien ulottuville. Kehitettiin Virtuaaliklubi, jonka kautta toukokuussa on päästy nauttimaan tiistain matineoista.

Virtuaaliklubin linkki löytyy Klubin verkkosivulta. Tarjolla on ollut taiteilijajäsenten esityksiä. Tilaisuudet ovat olleet kestoltaan noin puoli tuntia ja ne on nauhoitettu Klubin juhlasalissa. Erittäin korkealuokkaisesta kuvasta ja äänestä vastaa Juuso Koski ja hänen assistenttinaan toimii Essi Vakkila.

Tällä hetkellä pohditaan, pitäisikö myös muita klubin tilaisuuksia streamata tai nauhoittaa, jotta veljet

voisivat katsoa niitä verkosta halutesa. Tiistaisin klo 15 lähetettävät esitykset löytyvät verkosta myöhempää katselua varten.

On mahdollista, että virtuaaliklubia jatketaan myös sen jälkeen, kun toiminta klubilla on palautunut normaaliksi. Se saattaisi olla yksi uusi

toimintamuoto, johon moderni teknologia antaa hyvän mahdollisuuden.

Mikäli haluat, voit kommentoida, miltä ajatus virtuaaliklubista tuntuu ja mitä toivoisit näkeväsi verkon kautta Klubilta. Viestit voi lähettää Ohjelματοimikunnan puheenjohtajalle osoitteeseen aarno.cronvall@gmail.com

Klubin sihteeri etätöissä

Iso osa työn suola on kanssakäyminen mukavien jäsenten ja työkavereiden kanssa. Onneksi tämä osa ei ole kokonaan kadonnut vaan puheluita ja viestejä tulee päivittäin – toisinaan paljonkin. Kun tulin Klubille töihin en aavistanut, että olisin etätöissä kotona useamman viikon putkeen. Itse työ koostuu suurelta osin samoista Klubin ja johtokunnan sihteerin tehtävistä myös täällä kotitoimistolla. Olen siis jäsenten tavoitettavissa puhelimitse ja sähköpostilla edelleen – ethän epäröi soittaa, jos voin auttaa tai joku asia askarruttaa sinua.

Karanteenivapaa-aikanani kokkaan, leivon, kudon ja ompelen. Olen myös innostunut pienistä kodin maalaustöistä. Haravoin pihaa, istutan kukkia, levitän multaa ja kävimme päivämatkalla Satakunnassa mökillä

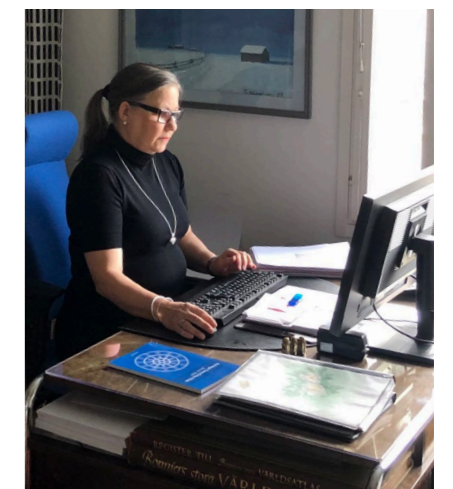
mieheni kanssa katsomassa, että talo on talvehtinut hyvin. Myös maailmantilanteen seuraaminen, isojen palapelien kokoaminen, yhteydenpito jo aikuisiin lapsiin ja ystäviin värittävät korona-ärkeani.

Lopultakin tuli myös se aika, jolloin minulla on aikaa iltaisin tutkia äitini jälkeensä jättämiä papereita, valokuvia, rahoja, postikortteja ja –merkkejä ja omia varastoon tallentamiani aarteita – ja niitähän riittää.

Ulkoilusta pitää huolen Lari Labbis – opaskoirakoulun uranvaihtaja, josta ei tullut näkövammaisen opaskoiraan itsepäisyytensä vuoksi. Korona-aikana ulkoilut ovat pidentyneet ja ulos lähdetään edelleen säässä kuin säässä. Lari on myös hyvä kuuntelija, jos kriisiarki kotona ahdistaa.

Toivotan kaikille jäsenille läheisintä terveyttä ja aurinkoista kesää! Toivottavasti tapaamme syksyllä jälleen Klubilla!

Inkeri Lohivesi

Nettikuulokkeet kasvavat korviin kiinni

Riskiryhmään (74v) kun kuulun olen viime viikot viettänyt kotipuuhissa ja lenkkipoluilla. Kotona nettikuulokkeet tuntuvat kasvavan kiinni päähän. Ei, en makaa sohvalla katsomassa Netflixia, vaan istun videokokouksissa. Viiden aktiivisen yhteisön minulle osoittamat roolit täyttävät kyllä päivät. Niistä yksi on Suomalainen klubi ja sen johtokunta.

Digiloikkaani ovat vauhdittaneet Skype, Zoom ja Teams. Niiden keskinäisestä paremmuudesta minulla on mielipide, mutta se jääköön. Vaan sen sanon, että en toivo tämän nettikokouksittamisen jäävän meille tavaksi. Kokouk-

set kasvokkain, pöydän yli ovat tuloksiltaan yliveraisia aidon vuoropuhelun syrjäyttävän online-monologian sijaan.

Tukholman suurlähettiläsvuodet ovat syy siihen miksi seuraan tiiviisti Ruotsin koronastrategiaa. Se kun eroaa täysin omastamme - ja muistakin. Ruotsin linja kertoo yhteiskunnan tapakulttuurin ja asenteiden suuresta merkityksestä kriisikäyttäytymisessä. Naapurin toimien pohdiskelu auttaa meitä ymmärtämään vaikeutta, jota EU tuntee pyrkiessään saamaan 28 "kulttuurikansaa" yhteen riviin.

Pertti Torstila

Elämää viruksen rinnalla

Eipä olisi uskonut, mutta näin vain on käynyt. Virus hallitsee meitä, mutta normaalia arkea pitäisi voida elää. Vai onko enää mikään normaalia? Tätä päivittäin ihmettelen ja seitsemänkymppisenä riskiryhmään kuulujana olen pyrkinyt noudattamaan varovaisuutta.

Elämisen rytmiäni en ole muuttanut. Perusrutiinit ovat samat. Mutta

nyt käyn pitkällä kävelyillä päivittäin. Askelmittariin tulee lukemia kirkkaasti yli 10000 tuhannen askelen suosituksen. Hyvä niin. Käyn myös rruoka-kaupassa, kun jotain tarvitsen. Lapset, lastenlapset ja muut läheiset ovat vahvasti mielessä ja etäkontaktit heidän kanssaan tärkeitä. Muutenkin puhelin ja netin kautta olevat kontaktimahdollisuudet ovat osa hyvää elämää.

Kuuntelen paljon radiota ja levyjä. Levyjä jazzista classiseen. Sattuneista syistä päivällä Radio Classic on usein päällä ja illemmalla YLE:n ja MTV:n tv-uutis- ja ajankohtaistarjonta. Katselen valikoidusti dokumentteja ja elokuvia. Mitään maksukanavia minulla ei ole. Netin tällä hetkellä ilmainen laaja kansainvälinen kulttuuritarjonta on jäänyt vähemmälle. Upeaa kuitenkin, että tarjontaa on.

Lukemattomia kirjoja on jonninmoinen määrä. Jonkin verran se ainakin pienenee ja kirjahyllynä on saanut

kohtuullisen face liftin. Poistettavia on löytynyt ja ne odottavat uutta kotia. Klubimme ollessa nyt kiinni ymmärrän, miten tärkeä ja merkittävä foorumi se on minulle. Sekä klubiveljet että Klubi! Klubin ollessa suljettuna olemme pitäneet etänä ohjelmatoimikunnan kokouksia ja tehneet verkkosivuillemme taitelijajäsentemme kanssa kerran viikossa matineoita. Nämä 20-25 -minuuttiset tuokiot tuovat edes hieman klubi-tunnetta loppukevääseen.

Yksinelämä kun tällä hetkellä olen, tulen kyllä hyvin kohtuullisen hyvin toimeen kanssani. Nykyisessä tilanteessa on hyvä mahdollisuus katsoa taakse ja tähytellä eteenpäin. Suuria ahdistuksia ei ole. Huolissani olen tietysti maailmasta ja sen tulevaisuudesta. Corona -virus on kuitenkin myös tuonut ja luonut myönteistä arvomaailmaa ja inhimillisyyttä - ja monella tasolla uutta luovuutta. Toivoa siis on!

Aarno Cronvall

sako S20 – THE RIFLE THAT IS YOU

Uusi Sako S20 on ensimmäinen todellinen hybridikivääri, ase jota sekä metsästäjät ja tarkkuusampujat osaavat arvostaa. Se on suunniteltu aktiivisille ampujille, jotka haluavat pysyä jokaisen tilanteen tasalla. Modulaarinen rakenne mukautuu muuttuviin elämäntilanteisiin, tehden Sako S20:sta aidosti aikaa kestävän kiväärin.

LYÖMÄTÖN PARIVALJAKKO

LYIJYTTÖMIEN LUOTIEN TULEVAISUUS ON TÄÄLLÄ

Powerhead-perheeseen on lanseerattu uusi SAKO BLADE-luoti. Kolmilapainen BLADE -kärki, yhdessä 5-vaiheisen luotia laajentavan rakenteen kanssa sienettää luodin erinomaisesti jopa pienimmillä iskunopeuksilla, esimerkiksi pitkällä ampumaetäisyyksillä. Samalla taataan myös korkea iskunkestävyys niin luuosumissa kuin lyhyillä ampumaetäisyyksillä.

SAKO OY | www.sakosuomi.fi

Jäsenkysely 2020 - jäsenet entistä tyytyväisempiä Klubiin

TEKSTI Olli Meretoja | GRAAFIT Olli Meretoja ja Taloustutkimus

Klubin Taloustutkimuksella maaliskuussa 2020 teettämän jäsenkyselyn päätavoite oli seurata jäsenten tyytyväisyyden kehitystä vuodesta 2015, vetovoimatekijöitä ja uusien jäsenten odotusten täyttymistä sekä selvittää Klubin strategisia vahvuuksia, naisten jäsenyyttä haluavien osuutta ja jäseneksi suosittelevia indeksejä.

Kyselyyn vastasi 1056 klubilaisista eli saman verran kuin viisi vuotta aiemmin tehtyyn kyselyyn (noin kolmannes klubilaisista). Ilahduttavaa tuloksissa oli, että vastaajien kokonaistyytyväisyys Klubin toimintoihin on kasvanut viiden viime kuluneen vuoden aikana 54:stä 61:een prosenttiin (niiden vastaajien osuus, jotka ovat täysin tai hyvin tyytyväisiä Klubin toimintaan ja palveluihin). Klubin jäsenpalvelut ja ravintolan palvelut ylittävät tutkimuksen tavoitetasoa.

Jäsenen aktiivisuuden vaikutus mielipiteeseen

Vastaajan käyntiaktiivisuus Klubilla korreloi erittäin vahvasti hänen arviotensa Klubin toiminnoista (kuva 1). Kuvasta näkyy, että vakio- ja kuukausikävijöiden tyytyväisyydessä Klubin toimintoihin on huomattavasti pienempi keskinäinen ero kuin näiden tiuhaan kävijöiden ja satunnaiskävijöiden välillä.

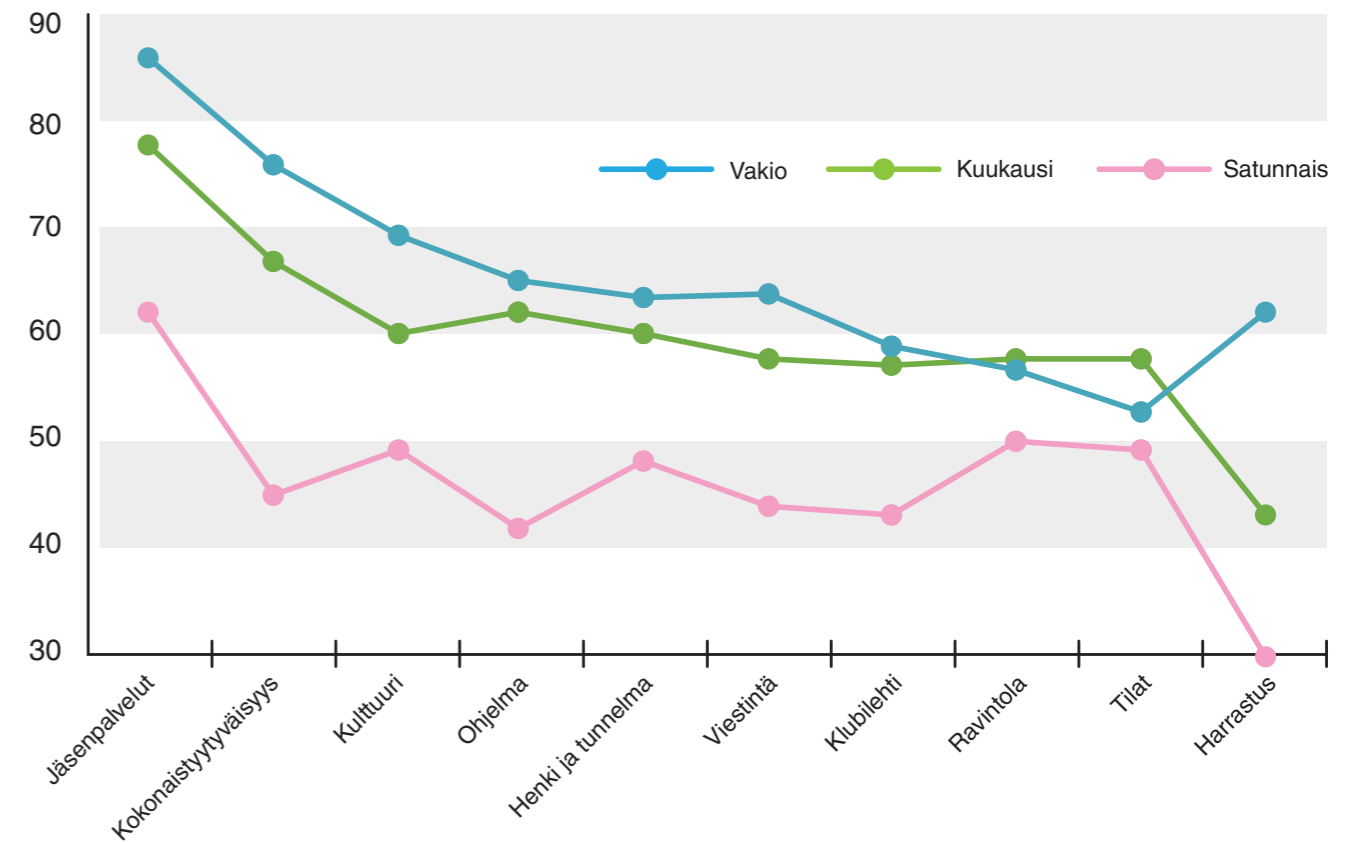
Satunnaiskävijöistä täysin tai hyvin tyytyväisten osuus oli 15-20 % pienempi useimpiin Klubin toimintoihin kuin tiuhaan kävijöiden joukossa. Kun satunnaiskävijöiden osuus kaikista vastaajista on liki puolet, heidän painoarvonsa kokonaisarvioissa on varsin merkittävä.

Klubin jäsenpalvelut (etenkin klubimestarit ja sihteeri) saivat kaikkein korkeimmat tyytyväisyysarviot: tiuhaan kävijöistä peräti 83 % oli erittäin tai hyvin tyytyväisiä jäsenpalveluihin, kun satunnaiskävijöistä vastaava osuus oli 62 %. Kulttuuritoiminta, ohjelmatarjonta, Klubin henki ja tunnelma sekä viestintä saivat yli 60 % korkean tyytyväisyyden arviot: tiuhaan kävijöiltä, mutta satunnaiskävijöiden vähäisemmän tyytyväisyyden vuoksi näiden toimintojen keskimääräinen korkean tyytyväisyyden osuus jäi 54-59 % tasolle. Harrastustoiminta ei voinut yltää korkealle yleisen tyytyväisyyden tasolle, koska satunnaiskävijät eivät juuri osallistu Klubin monipuoliseen harrastustoimintaan. Koska vakioikävijät harrastavat eniten, on varsin ymmärrettävää, että he myös antavat hyvät tyytyväisyysarviot Klubin harrastustoiminnoista ja satunnaiskävijät vastaavasti pienimmät. Tämä näkyy varsin selkeästi kuvassa 1. Kysely toi esiin toiveita uusienkin harrastustoimintojen aktivoimisesta, jota johtokunta varmasti edistää.

Muutoksia vuodesta 2015

Suurin positiivinen muutos vastaajien arvioissa tapahtui kokonaistyytyväisyydessä Klubin toimintaan ja palveluihin. Viisi vuotta sitten täysin tai hyvin tyytyväisten osuus vastaajista oli 54 %, mutta nyt se oli 61 % (kuva 2). Taloustutkimuksen kriteerien mukaan tavoitetaso olisi 65 % ja johtokunta asetti tavoitteekseen tämän tason saavuttamisen seuraavaan kyselyyn mennessä. Veljien tyytyväisyyttä Klubia kohtaan osoittaa myös se, että vastausvaihtoehto ”vähemmän tyytyväinen” sai eri osa-alueilla keskimäärin vain 6 % vastausosuuden (hajonta 0-8 %), eikä tyytymättömiä ollut millään osa-alueella yhtä prosenttia enempää. Suurin tyytyväisyyden nousu on tapahtunut ravintolapalveluissa (6 %) ja kulttuuritoiminnassa (5 %). Yleinen tyytyväisyys jäsenpalveluihin ei juurikaan pääse kohentumaan sen jo valmiiksi korkean tason vuoksi – täysin tai hyvin tyytyväisiä oli jo viisi vuotta sitten 73 % ja nyt yhtä prosenttia enemmän.

Kyselyn tulokset heijastavat Klubilehden ja viestintään kohdistuvan tyytyväisyyden pienentyneen viiden vuoden takaisesta. Tätä on pohdittu tiedostaen

Kuva 1. Niiden vastaajien %-osuus kaikista vastaajista, jotka ovat täysin tai erittäin tyytyväisiä Klubin asianomaiseen toimintaan kolmessa alaryhmässä: Vakioikäviä käy Klubilla vähintään joka toinen viikko, Kuukausikäviä vähintään kerran kuussa ja Satunnaiskävijä tätä harvemmin.

samalla klubilaisilta saatu positiivinen palaute viestinnän aktiviteetin lisääntymisestä sekä Klubilehden korkeasta tasosta. Vaikka viesti on selkeä, niin sen taustalla saattaa olla heijastumaa Klubilehden päätoimittajan vaihtumisesta kahteen kertaan vuoden kuluessa sekä tämän ja joidenkin muiden Klubilla velloneiden keskustelujen aiheuttamista ristiriitaisista tunteista ja ajatuksista. Klubilehden uusi päätoimittaja aloitti vuoden alussa ja hän on asettanut tavoitteeksi nostaa Klubilehden saamaa tyytyväisyysastetta merkittävästi. Myös Klubin viestintään on panostettu ja tullaan jatkossakin panostamaan erittäin paljon. Nämä kaksi asiaa ovat ydinasioita Klubin menestyksen kannalta.

Klubin jäseneksi suositteleminen

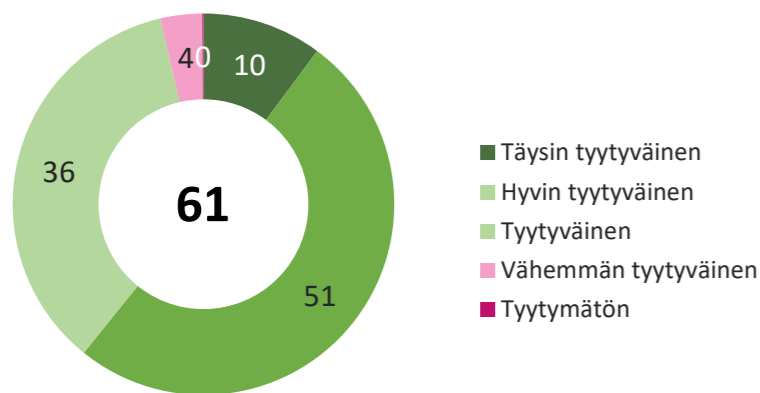
Kyselyssä kysyttiin jäsenen halukkuutta suositella Klubin jäsenyyttä ystävilleen. 48 % vastaajista ilmoitti suositteluvansa Klubin jäsenyyttä, mutta 10 % suhtautui asiaan kriittisesti. Näiden osuuksien ero, 38 %, on ns. nettosuositteleva indeksi. Jäsenkyselyn tulos kuvaa hyvää suosittelevaa ja ylittää Taloustutkimuksen keräämien aineistojen keskiarvon, vaikka se jää 4 % pienemmäksi kuin viisi vuotta sitten.

Alle 50-vuotiaat jäsenet suhtautuivat uusien jäsenten suositteluun selvästi kriittisemmin kuin muut vastaajat. Heidän nettosuositteleva indeksi oli vain 14 %, kun se

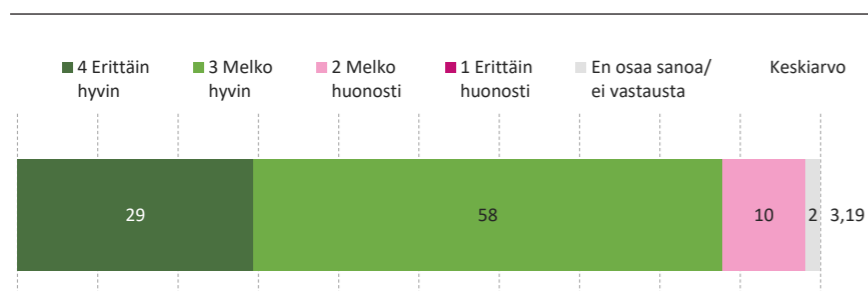
muiden vastaajien joukossa oli keskimäärin 40 %. Tässä saattaa heijastua nuorten jäsenten iäkkäämpiä vähäisempi tyytyväisyys Klubin toimintoihin ja palveluihin sekä ajankäytön rajoitteet, joiden vuoksi nuori jäsen ei ehdi käydä tai harrastaa Klubilla.

Myös Klubin satunnaiskävijöiden nettosuositteleva indeksi oli huomattavan matala, vain 21 %. Vakio- ja kuukausikävijöiden keskuudessa vastaava prosentti oli 51.

Alle viisi vuotta jäsenenä olleilta tiedusteltiin heidän Klubiin liittymisensä syytä. Useimmiten mainittiin arvokkaat perinteet, Klubin arvomaailma ja tarkoitus, ystävän suositus sekä kiinnostava ohjelmatarjonta. Enemmistö (87

Kuva 2. Kaikkien vastaajien kokonaistyytyväisyyden jakauma Klubin toimintaan ja palveluihin.

Kuva 3. Alle viisi vuotta Klubin jäsenenä olleiden arvio jäsenyytensä odotusten täyttymisestä.

%) uusista jäsenistä koki odotustensa täyttyneen, kun noin 10 % ei sitä tehnyt (kuva 3). Odotusten täyttyneisyys -osuus on kasvanut viidessä vuodessa merkittävästi.

Naisten jäsenyytensä

Jäsentutkimuksessa kysyttiin ensimmäistä kertaa vastaajien halua muuttaa Klubin sääntöjä niin, että myös naiset voitaisiin ottaa Klubin jäseniksi. Sääntömuutos vaatii 2/3 enemmistöä Klubin kokouksessa. Vastaajista 29 % halusi sääntöjä muutettavaksi niin, että naisetkin voidaan hyväksyä jäseniksi. Eniten naisjäsenyyttä kannattivat kriittisesti uusia jäseniä suosittavat sekä Klubilla tai Klubin ravintolassa vain satunnaisesti käyvät

jäsenet. Jäsenen ikä ei ollut merkittävä taustamuuttaja.

Kyselyn vastausten jakauma oli niin selkeä, että lähivuosina Klubin toimintoja ja tiloja voidaan kehittää niin, että naiset ovat tärkeä osallistujaryhmä Klubin tilaisuuksissa, mutta he eivät ole Klubin varsinaisia jäseniä.

Ravintolan saamat arviot

Taloustutkimuksen mukaan maaliskuun jäsentutkimuksen tuloksia pitää verrata ainoastaan vuoden 2015 vastaavan tutkimuksen tuloksiin. Välillä tehty nimenomaan ravintolatoimintaan liittyvä kysely on luonteeltaan vertailuun sopimaton erilaisuutensa vuoksi.

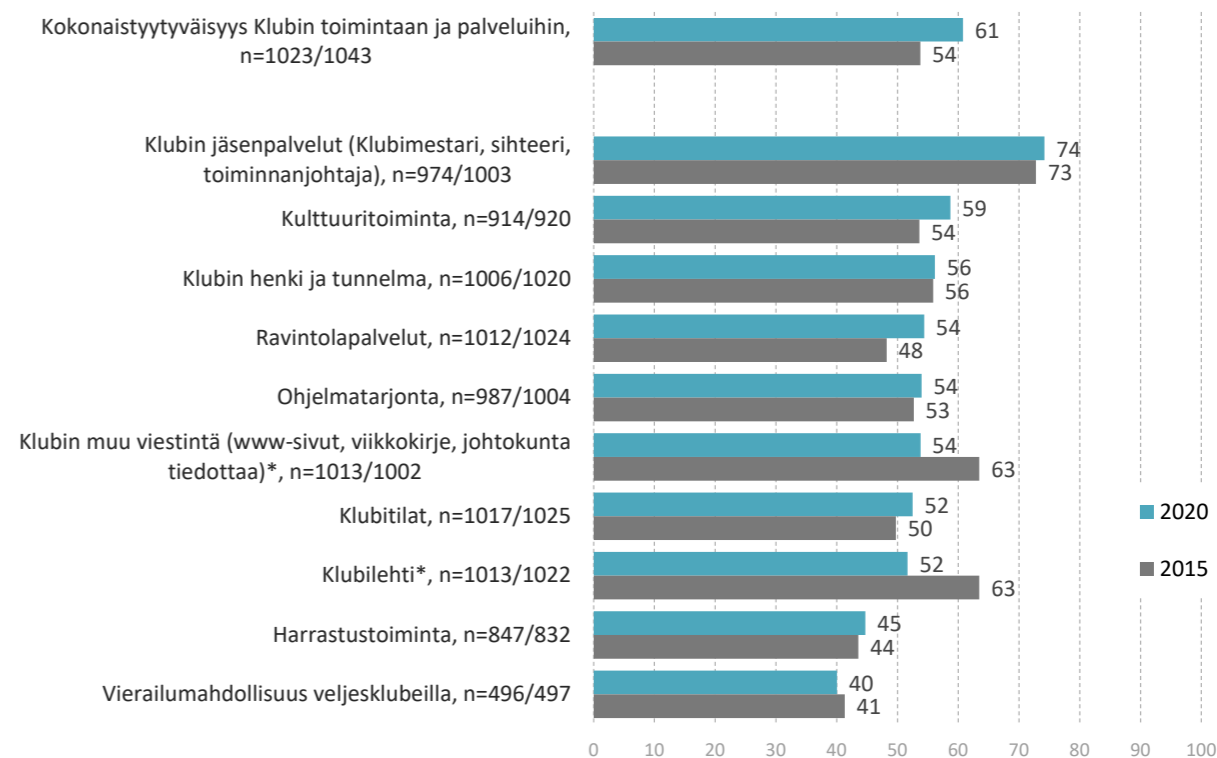
Tuoreessa kyselyssä ravintolatoiminta kokonaisuudessaan ja kaikissa

osa-alueissa sai korkeammat arviot kuin viisi vuotta sitten. Kokonaistyytyväisyys Klubin ravintolapalveluihin (täysin tai hyvin tyytyväisten osuus vastaajista) oli nyt 53 % (vuonna 2015 46 %). Palvelu sai parhaat arviot: nyt 73% (vuonna 2015 67 %). Kohenemista on tapahtunut myös ruoan suhteen (56 vs. 51 %), Tilojen (55 vs. 52 %) ja viestinnän (38 vs. 38 %) suhteen suuria muutoksia ei ole tapahtunut. Suurin nousu tapahtui kuitenkin edelleen matalalla tasolla olevan hintatason suhteen (34 vs. 22 %).

Kaiken kaikkiaan ravintolotoiminnan vaihtuminen näyttää jäsenkyselyn valossa varsin suotuisalta ja antaa varmasti suuntaviivoja ravintolatoiminnan edelleen kehittämiseksi. Klubiveljet kokevat ruoan erittäin tärkeäksi ravintolan osa-alueeksi ja toivovat siltä vielä nykyistäkin enemmän. Ruoan laadun saadessa kiitosta sen hintatasoon ei vielääkään olla tyytyväisiä. Muutosta positiiviseen suuntaan on selkeästi tapahtunut, mutta veljet toivovat hintakehityksen kulkevan vielä pidemmälle.

Klubin kehittämisasioita

Taloustutkimus jaotteli tyytyväisyyteen liittyvät asiat myös sen mukaisesti, miten suuri painoarvo niillä kullakin oli Klubin kokonaistyytyväisyyden saamaan arvioon. Kun tässä analyysissä korkean tyytyväisyyden tavoitetaso 65 % jäi useimmiten saavuttamatta, moni sinänsä hyvän ja kasvaneen tyytyväisyyden alue muodostuikin Klubin heikkoudeksi, joita tulee erityisesti vahvistaa. Tällaisia ovat Klubin henki ja tunnelma, ohjelmatarjonta sekä harrastus- ja myös ravintolatoiminta. Nämä alueet ovat jäsenille tärkeitä ja niihin tulisi saada 65 % kokonaistyytyväisyyden korkea taso (täysin tai hyvin tyytyväisten osuus kaikista klubilaisista).

Tyytyväisyys Klubin toimintaan ja palveluihin kyselyissä 2015 ja 2020.

Mainitut tekijät ovat usein myös esteenä klubiveljen käynneille. Edelleen näiden arvioidaan lisäävän klubikäynnejä, mikäli niitä kohennettaisiin. Merkittävin käynnin este on kuitenkin ajan puute. Vakiokävijöiden keskuudessa Klubin ohjelma- ja kulttuuritoiminta nousevat strategisiksi vahvuudeksi, mikä on täysin ymmärrettävää, koska niihin ja harrastustoimintoihin useimmiten osallistuvat ovat myös Klubin vakiokävijöitä.

Laajan kyselyn vastauksista paljastuu monia muitakin Klubin toiminnan kehittämiseen liittyviä seikkoja. Monet näistä lisäisivät Klubilla käyntien määrää ja palvelisivat näin veljiä tehokkaasti. Tällaisia ovat kyselyn mukaan mm. ohjelmatarjonnan "nuorentaminen", harrastusmahdollisuuksien lisääminen, rentojen tilaisuuksien tarjonta sekä ravintolan teemaviikkojen kehittäminen.

Myös iltatilaisuuksien alkamisajan kohdat, Klubin tilaratkaisujen päivittäminen niin, että saadaan viihtyisiä oleskelualueita, viestinnän edelleen kehittäminen ja nuorten jäsenien rekrytointi ovat tärkeitä kehittämisiä. Monet näistä asioista ovat jo agendalla ja Klubin johtokunta on sitoutunut työstämään kyselystä pulppuvia asioita

tavoitteena Klubin jäsenien kokonaistyytyväisyyden ja keskeisten resurssitekkijöiden myönteisyyden edelleen nostaminen sekä eri osa-alueiden kriittisten kipupisteiden eliminointi.

Lopuksi lämmin kiitos kaikille vastaajille! Te teitte mahdolliseksi oheisen analyysin ja loitte pohjaa Klubimme kehittämislle.

Taloustutkimus toteutti Klubin Jäsenkyselyn maaliskuun 2020 aikana. Kysely lähetettiin kaikille Klubin jäsenille ja vastauksia tuli 1056 (odotus 1000). Vastauksista 876 oli sähköisiä ja 185 kirjeitä. Kysymyksistä suurin osa oli samoja, joita käytettiin Taloustutkimuksen toteuttamassa vuoden 2015 jäsenkyselyssä. Vastausten virhemarginaali on 3,2 %.

Vastaajien taustamuuttujista Vakiokävijä (n=329) käy Klubilla vähintään joka toinen viikko, Kuukausikävijä (n=242) vähintään kuukausittain ja Satunnaiskävijä (n=468) tätä harvemmin.

Vastaajien ikä on lisääntynyt viime kyselystä. Esim. yli 70-vuotiaita oli nyt 49 %, kun vuonna 2015 heitä oli 38 %. Myös entistä suuremman osan vastaajista jäsenyytensä on kestänyt yli 10 vuotta (57 vs. 49 % vastaajista).

HUS:n toimitusjohtaja Juha Tuominen:

Meidän miesten on pidettävä huolta itsestämme ja toisistamme

TEKSTI Heikki Hakala | KUVAT HUS

- **Covid19 on raskas** tauti miehille ja erityisen vaarallinen ikääntyneille miehille. Emme tiedä, miksi näin on, mutta kaikki sairastumis- ja kuolleisuustilastot Suomessa ja maailmalla osoittavat, että tauti tappaa erityisesti miehiä. Se kannattaa ottaa todesta eikä yrittää keksiä selityksiä sille, ettei kuuluisi riskiryhmään, Juha Tuominen sanoo hyvin painokkaasti.

Klubiveljemme, HUS:n toimitusjohtaja Juha Tuominen on viime kuukaudet ollut keskellä koronaviruspandemiaa ja joutunut tarkastelemaan käynnissä olevaa kriisiä keskeisenä päätöksentekijänä.

Klubiveljiä ajatellen Tuominen haluaa nostaa esille sen, että virus tappaa miehiä syystä tai toisesta herkemmin kuin naisia. Myös 1900-luvun alkupuolella levinnyt Espanjantauti oli samanlainen. Sekin tappoi erityisen paljon nuoria, hyväkuntoisia miehiä ja paljon vähemmän naisia.

- **Syy liittyy tavalla** tai toisella miessukupuoleen, ei siis esimerkiksi siihen, käyttäytyvätkö miehet eri tavalla kuin naiset. Ei ole vielä varmasti kyetty selvittämään, miksi virus tuntuu olevan vakavampi miehille. Se on vain hy-

väksyttävä tilastojen osoittamana tosiasiana ja toimittava sen mukaisesti. Miesten pitää olla erityisen varovaisia ja noudattaa ohjeita, jotta he välttyvät tartunnalta.

- **On tärkeää huomata**, että tämä ei liity ikään. Tartunta on ikääntyville miehille vaarallisempi, siksi he ovat erityinen riskiryhmä. Mutta virukset ovat sellaisia, että ne saattavat olla tappavia myös niille, jotka eivät kuulu määriteltyihin riskiryhmiin.

Juha Tuominen varoittaa myös vertaamasta koronaa kausi-influenssaan, joka sekini aiheuttaa kuolemantapauksia. Kyse on aivan eri mittaluokan uhasta, jolle ei ole olemassa parannuskeinoja. Sen vuoksi tarvitaan järeitä rajoituksia, jotta tartuntoja voidaan ehkäistä.

Suoraan kriisin keskelle

Tuominen aloitti HUS:n toimitusjohtajana vuoden 2019 alussa. Hän oli siis oikeastaan vasta ehtinyt perehtyä uuteen tehtäväänsä, kun eteen tuli kokonaan uusi tilanne, pitkäaikainen kriisi, jollaisesta Suomessa eikä muuallakaan maailmassa ole kokemusta.

Erilaisia kriisejä varten varaudutaan ja niitä myös harjoitellaan. Harjoitukset ovat liittyneet tyypillisesti äkillisiin ja lyhytkestoisin kriiseihin kuten onnettomuuksiin, joissa tulee nopeasti hyvin paljon vaikeasti vammautuneita potilaita.

- **Sen sijaan emme** me HUS:ssa, eivätkä ketkään muutkaan, ole harjoitelleet pitkäkestoisia kriisejä, joissa poikkeustoimet kestävät kuukausia, ehkä pitempäänkin. Kyllä tämä on ollut meille todella iso haaste. Uskallan kuitenkin jo tässä vaiheessa (haastattelu on tehty 7. 5.) sanoa, että me olemme kyenneet luomaan kestävä tavat toimia näissä poikkeusoloissa.

- **Tämä on ollut** iso haaste johtamiselle. Tällaisessa sairaalaorganisaatiossa on ensiarvoista, että kyetään nopeasti ottamaan käyttöön toimintamallit, jotka turvaavat toimintakyvyn kulloisissakin oloissa. Se tarkoittaa myös sitä, että ihmiset voivat levätä, jotta he jaksavat tehdä työtä poikkeuksellisissa oloissa, joissa esimerkiksi suojautuminen lisää merkittävästi kuormittavuutta.

- **Tämä on voitu** jo toteuttaa vuorotyötä tekevien ihmisten kohdalla.

Klubiveljemme Juha Tuominen on viime kuukaudet työskennellyt koronaviruspandemian keskiössä.

Erityisen kovassa paineessa ovat olleet ne esimiehet, jotka eivät tee vuorotyötä. Tällaisessa äkillisessä tilanteessa joudutaan tekemään ratkaisuja hyvin vaillinaisilla tiedoilla. Se tarkoittaa, ettei päätöksentekoa voi delegoida vain rajallisesti. Sen seurauksena monet esimiehet etenkin alkuvaiheessa joutuivat tekemään töitä viikkokausia käytännössä vuorokauden ympäri, olemaan

tavoitettavissa ja tekemään ratkaisuja eteen tulevista tilanteista. Sellaista ei voi jatkaa loputtomasti, vaan siltäkin osin järjestelmä on saatava toimimaan. Siltäkin osin tilanne on meillä jo hallinnassa, Tuominen sanoo.

Operatiivinen taso toimii

Suomessa terveydenhoito on jaettu

maantieteellisesti viiden yliopistolaisen keskussairaalan johtamaan erityisvastuualueeseen. Niiden sisällä tehdään työnjakoa kuntien perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kesken.

- **Terveydenhuollon piirissä** poikkeustilanteisiin on kyetty varautumaan mielestäni hyvin. Se, että pandemian kulkua on kyetty hidastamaan, on antanut aikaa kohottaa valmiutta, mm. rakentaa lisää sairaansijoja virusta sairastaville ja lisätä tehohoitokapasiteettia.

- **Kyse on uudesta** taudista, jonka käyttäytymistä tunnetaan vähän. Sen vuoksi uuden oppiminen on ensiarvoisen tärkeää. Jo tämä kulunut neljä kuukautta on opettanut meille paljon siitä, kuinka potilaita voidaan hoitaa. Me hyödyimme siitä, että virus levisi Suomeen myöhemmin, joten olimme saaneet jo maailmalta tietoa siitä, mitä on tulossa. Kyllä se auttoi meitä varautumisessa. Esimerkiksi HUS:ssa oli testausvalmius huomattavasti aiikeisemmin, kun ensimmäinen tartuntatapaus Lapissa havaittiin.

Syyttämättä ketään Juha Tuominen toteaa, että poikkeustilanne koetteli huomattavasti enemmän lähinnä strategiseen työskentelyyn keskittyviä organisaatioita, kuten ministeriöitä ja Huoltovarmuuskeskusta, joiden ongelmat ovat nousseet näkyvästi julkisuuteen ja aiheuttaneet myös epäluottamusta viranomaisten toimintakykyä kohtaan.

- **Ei strategisesta moodista** hetkessä hypätä operatiiviseen moodiin. Siihen ei oltu varauduttu, eikä sitä oltu harjoiteltu. Minusta siitä on turha syyttää ketään. Ei yhteiskunta

Testeillä varmistetaan, että terveydenhuoltoalan henkilöstön toimintakyky säilyy.

ole sellainen, että se olisi koko ajan täydessä valmiudessa. Eikä tällaista uhkaa pidetty niin todennäköisenä, että varautumista olisi voitu koko ajan pitää yllä.

Juha Tuominen nostaa kuitenkin esille yhden seikan, joka hänen mielestään olisi voitu toteuttaa paremmin. Hän tuntee asiaa myös siksi, että hän siirtyi nykyiseen tehtäväänsä Terveystalon lääketieteellisen johtajan paikalta.

- Kun tulee iso kriisi, sen hoitamiseksi pitää ottaa käyttöön kaikki tarpeelliset ja käytettävissä olevat resurssit. Opin sen aikoinaan Maanpuolustuskurssilla. Nyt kävi niin, että julkinen sektori ei löytänyt keinoja tehdä yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa. Kun suomalaisessa yritysmaailmassa olisi erityisesti hankintaosaamista, tässä jätettiin käyttämättä merkittävän paljon osaamista ja resursseja.

Valmius ei tältä osin ole ollut kunnossa, Tuominen sanoo.

Näkyvimmit virheet tehtiin suojavälineiden hankinnoissa, joissa Huoltovarmuuskeskus nousi virheineen julkisuuteen. HVK ei myöskään ole ensisijaisesti operatiivinen vaan ennemminkin strateginen toimija, eikä sillä ollut osaamista toteuttaa hankintoja. HVK:n osuus suojavarusteiden osalta on noin 10 prosenttia. Hankinnat tekevät eri sairaanhoidon organisaatiot suoraan itse.

Luottamus ei saa horjua

Juha Tuominen puhuu haastattelussa paljon johtamisesta. Se on nyt ollut kovassa testissä. Ensi vaiheessa oli tärkeää saada oma organisaatio toimimaan niin, että se kykenee selviytymään tilanteesta.

Kriisiviestinnän oppitunteja on

tullut kasapäin. Tärkein oppi on, että viestien täytyy olla selkeitä ja ymmärrettäviä. On ollut pakko hyväksyä myös se, että tietoa siitä, mitä on tulossa, ei ole ollut. On ollut pakko valita toimintatapa, edetä sillä ja tehdä muutoksia, kun ne on havaittu tarpeellisiksi. Valmista manuaalia ei ole kenelläkään.

- Kriisitietoisuus on tosi vaikea asia. Meitä onnisti, että tauti levisi Suomeen vasta siinä vaiheessa, kun olimme nähneet, mitä maailmalla on tapahtumassa. Kieltämättä on hämmästyttävää, miten hitaasti käsitys siitä, mitä on tulossa, levisi ihmisten tietoisuuteen. Se kertoo siitä, miten vaikeaa eteenpäin näkeminen on.

Kriisin keskellä on toimittava selkeästi, sillä epätietoisuus johtaa hermostuneisuuteen ja siitä seuraa hosumista, vääriin asioihin tarttumista ja voimien tuhlausta. Pahimmillaan seurauksena on paniikki, joka saattaa aiheuttaa enemmän tuhoa kuin auttaa – tai lamaannus, jossa toimintakyky kokonaan katoaa.

- Alkuvaiheessa keskityin työskentelemään oman talon sisällä. Oli tärkeää saada aikaan luottamus siihen, mitä tehdään. Se on sitä, että on olemassa suunnitelmat ja kyky niiden toimeenpanemiseen. Ja että kaikki tietävät ja tuntevat tilanteen ja uskovat, että toimimme järkevasti. Ne ovat mielestäni nyt hyvällä tasolla.

- Kun asiat omassa talossa toimivat, koen, että velvollisuuteni on osallistua keskusteluun julkisuudessa, koska tehtäväni on merkittävä näköala- ja päätöksentekopaikka ja minulla on tämän onnistumiseksi oltava hyvä tilannekuva. Minun ja

monien HUS:n asiantuntijoiden tehtävä on jakaa tietoa niin laajalti kuin mahdollista, sen vuoksi näyimme paljon mm. televisiossa.

Omaa jaksamistaan Juha Tuominen pitää hyvänä. Voimia on osattava jakaa. Kun tiedossa on, ettei tilanne nopeasti palaudu entiselleen, on opittava työskentelemään niin, ettei kuormitu liikaa.

- Ihminen on hämmästyttävän sopeutuvainen. Sen vuoksi poikkeustilannekin muuttuu vähitellen oikeastaan normaalitilanteeksi, jossa ihminen elää ja toimii sen vaatimilla ehdoilla. Sitäkään ei pidä unohtaa, etteivät tällaiset kriisit ole pelkästään negatiivisia, vaan ne sisältävät myös mahdollisuuden oppimiseen ja siihen, että ryhdymme tekemään asioita eri tavalla.

Juha Tuominen kiittelee sitä, että työn tekeminen on saanut moniulotteisuutta. Etätyötä tehdään silloin, kun se on paras tapa. Kokousten määrää ja kestoa tarkastellaan kriittisesti. Niitä on opittu pitämään verkon yli. Tuominen kiittelee myös sitä, että ennen pakolliset iltamenot ovat hävinneet kokonaan, mikä jättää enemmän aikaa perheen kanssa yhdessä oloon. Työmatkat sujuvat pyörällä, joten liikuntaakin tulee päivittäin.

- Ehkä tässä tilanteessa myös jaksamiseen kiinnitetään eri tavalla huomiota. Normaalioloissahan se usein unohtuu, vaikka ihmiset kuormittuvat myös silloin. Ehkä me opimme tämän myötä pitämään hieman parempaa huolta itsestämme ja toisistamme, Juha Tuominen sanoo.

”Vireyttä aivoille Fosfoser® Memory -muistikapseleilla.”
SUOSITTELEN

Aira Samulin
Aira Samulin

Fosfoser® Memory Vahva muistikapseli

Fosfoser® Memory sisältää vaikuttavana aineena soijaperäistä fosfatidylseriiniä. Iän myötä sen määrä vähenee aivoissa. Fosfoser Memory -ravintolisällä täydennetään elimistön fosfatidylseriinitasoa. Valmistetta suositellaan erityisesti ikääntyville, opiskelijoille ja keskittymistä vaativan työn tekijöille.

Fosfoser® Memory -kapselit on vakioitu fosfatidylseriinin ja fosfatidihapon suhteen. Yksi kapseli sisältää 480 mg soijafosfolipidejä, joista 100 mg fosfatidylseriiniä ja 100 mg fosfatidihappoa.

Hankintatukku Oy
www.hankintatukku.fi

Terveyskaupoista,
-osastoilta ja apteekeista.

Tutkittua suomalaisen lääketieteen laatua

Koronaviruksen merkillinen menneisyys ja tuntematon tulevaisuus

TEKSTI Kimmo Kontula | KUVAT Unsplash.com

Kukaan ei olisi sitä etukäteen uskonut – juttuhan on kuin scifi-kirjallisuudesta. Tätä kirjoitettaessa (30.04.2020) maailmassa on COVID-19-virustautiin sairastunut 3 miljoonaa ja kuollut 200 000 ihmistä; vastaavat luvut Suomessa ovat 5 000 ja 200, ja numeroiden nousutrendi on nyt lähinnä lineaarinen, ei enää eksponentiaalinen.

Tuntematon vaara koskettaa ihmistä enemmän kuin reaaliset riskit – pelkäämme ehkä enemmän salamaa ja lento-onnettomuutta kuin sydäninfarktia. Totuuden nimessä on hyvä kuitenkin muistaa, että maailmassa kuolee vuosittain lähes 20 miljoonaa ihmistä sydän-verisuonisairauksiin ja 10 miljoonaa ihmistä syöpätauteihin. Ja merkittävään osaan niiden riskeistä voimme vaikuttaa omalla käyttäytymisellämme, vaikka motivaatio voi pitkälti puuttua.

Keskiajalla mustaan surmaan kuoli 100-200 miljoonaa ihmistä ja 1900-luvun influenssapandemioihin (espanjantauti, aasialainen, hongkongilainen ja sikainfluenssa) menehtyi yhteensä noin 50 miljoonaa tartunnan saanutta. Koronaviruksella on siis vielä tekemistä, jotta se pääsisi pirulaisten kärkeen. Biolääketie-

teen huippusaavutusten – rokotteiden, antibioottien, täsmälääkkeiden, genomitiedon – keskellä elävän nykyihmisen on vaikea hyväksyä paljon pienempiäkään uhrilukuja. Lisäksi kovin ristiriitaiset tiedot koronaepidemian alkujuurista, viruksen tarttuvuudesta, yksilöllisistä riskeistä, diagnostiikasta sekä lääkehoidon ja rokotekehittelyn lupauksista ovat kaikki omiaan synnyttämään epäluuloja päättäjiä kohtaan ja pelkoja tulevaisuutta ajatellen.

Mistä koronavirus COVID-19 ilmestyi?

Koronavirukset kuuluvat RNA-virusiin, eli niiden perimäaine on RNA:ta, ei DNA:ta. Muutamat niistä ovat melko harmittomia aiheuttaen tavallista flunssaa kausiluontoisesti. Mutta SARS-virus (Severe Acute Respiratory Syndrome) sairastutti 2002-2003 Kaakkois-Aasiassa noin 8500 ihmistä, joista noin joka kymmenes menehtyi. MERS-virus (Middle East Respiratory Syndrome) lienee puolestaan koronavirusista vaarallisin mutta onneksi vähiten edennyt; siihen on vuosina 2012-2019 Lähi-Idässä sairastunut runsaat 2000 ihmistä, joista yli kol-

CDC:n visualisointi koronaviruksesta.

mannes on kuollut. Koronavirukset ovat saaneet yhteisnimensä niiden ulkopintaan sojottavista ja kruunujen ulokkeita muistuttavista ”piikkiproteiineista”. Tähän samaan perheeseen kuuluu siis koronavirus COVID-19 (eli SARS-CoV-2).

Vastoin aiempia tietoja ensimmäinen ihmistartunta on nyt ajoitettu jo marraskuun puoliväliin 2019. Sairauden alku paikannettiin Kiinan Wuhanin markkinatorille, jossa myytiin erilaisia eläviä eläimiä

– nisäkkäitä, lintuja, käärmeitä ja meren eläviä. Jälleen kerran epäillään lepakoita perimmäisenä alkulähteenä, mutta mikä eläin toimi välireservuaarina? Se on saattanut olla muurahaiskäpy – pitkäkuonoinen suomalaiselta muurahaiskarhulta näyttävä nisäkäs – jonka suomuja on käytetty muun muassa potenssilääkkeenä ja kitaran plektroina ja jota niin ikään myytiin elävänä Wuhanissa. Muuttuiko virus ratkaisevalla tavalla, jotta se oppi hyppäämään

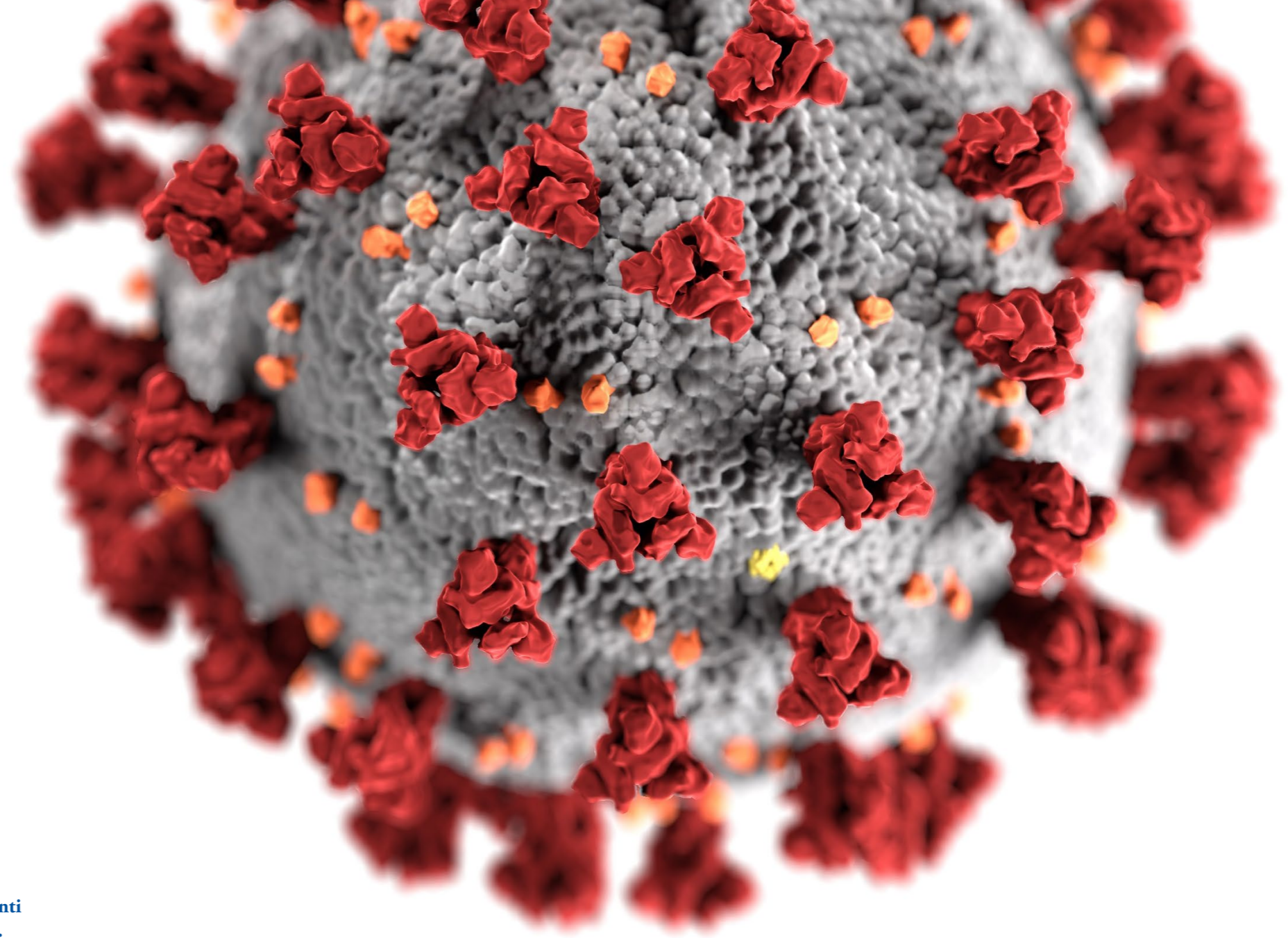
eläimestä ihmiseen ja ihmisestä toiseen? Sitä ei kukaan vielä tällä hetkellä tiedä.

Miksi koronavirus on niin tarttuva?

COVID-19 on nokkela elottomaksi hiukkaseksi. Sen pinnan piikkiproteiini sitoutuu poikkeuksellisen hankasti hengitysteiden pintasolukon ACE2-reseptoriin, mikä mahdollistaa viruksen pääsyn solujen sisälle. Siellä viruksen perimän koodittamat pro-

teiinit sitten alkavat tehdä tuhojaan aiheuttaen ensin paikallisen ja päivien kuluttua pahimmillaan myös koko elimistön kattavan tulehdusreaktion ja kudostuhon. Keho taistelee virusta vastaan synnyttämällä sekä liukoisia vasta-aineita että puolustuskykyisiä valkosoluja - ja onneksi useimmiten voittaa. Ei tiedetä, seuraako sairastetusta infektiosta immunitetti uutta infektiota vastaan.

Virus leviää ihmisestä toiseen sekä pisaroiden että näkymättömien

Koronavirus on levinnyt kaikkialle maailmaan.

aerosolien välityksellä – varmasti yksiessä ja aivastaessa, mutta luultavasti myös aivan tavallisen uloshengityksen kautta – jopa metrien päähän. On mahdollista, että tartunta voi myös levitä potilaan verestä tai ulosteesta. Ja jälleen kysymysmerkki: ei tiedetä, suojaako maski tervettä ihmistä tartunnalta tai sairastuneen ihmisen maski terveitä.

Taudinkuva on pahimmillaan ikävä

Koronavirus vaurioittaa erityisesti keuhkoja, joissa se saa aikaan keuhkorakkuloiden tulehduksen ja pahimmillaan keuhkokudoksen korvautumisen sidekudoksella. Virus saattaa levitä muuallekin elimistöön – sydämeen, munuaisiin, maksaan ja jopa aivoihin. Kuoleman syynä on tavallisesti ARDS eli akuutti hengityksen vajaus -oireyhtymä, mutta mukana

kuvassa voivat olla verisuonitukokset, sydänvaurio, munuaisten pettäminen tai kyytipojaksi tuleva bakteeri-infektio. Onneksi vain pieni osa – ehkä noin 1% kaikista tartunnan saaneista – menehtyy.

Tehohoito: Koneet auttavat mutta lääkkeitä ei varmaa tietoa

Hoidon kulmakivi on oireiden lievittäminen – täsmähoitoa ei ole tiedossa. Valtaosa sairastumisista on lieviä, eikä silloin tarvita muuta kuin nestettä, kuumelääkkeitä ja vuodelepoa. Pieni osa potilaista joutuu kuitenkin jopa tehohoitoon. Jos keuhkojen kaasujenvaihto ja elimistön hapensaanti romahtavat, hengityskoneen käyttö tulee välttämättömäksi. Tilanne on silloin jo paha, ja eri aineistojen mukaan noin neljännes tai jopa puolet näistä potilaista menehtyy.

Lääkkeitä koronaviruksen nitistämiseksi on etsitty kuin kuuta nousevaa. Uusimmista viruslääkkeistä lupaavimpana pidetään remdesiviiriä, mutta alustavat tiedot ovat tuoneet senkin päälle kylmää suihkua; tutkimuksia on valmistumassa kuitenkin pian lisää. Klorokiini ja sen johdos hydroksiklorokiini ovat malarian ja reumatautien hoitoon tarkoitettuja tulehdusta hillitseviä lääkkeitä, jotka ovat tulleet tunnetuiksi muun muassa presidentti Donald Trumpin suositusten kautta, mutta joiden tehosta kova näyttö kyllä tyystin puuttuu. Hatarahkoja toiveita osoitetaan tällä hetkellä myös interferonia, immuunivasteen muuntajia ja eräitä biologisia tulehduslääkkeitä kohtaan, mutta vaikealta näyttää.

Pelastaako rokote?

Monien mielestä koronaviruksen kohdalla käydään nyt kilpajuoksua taudin tappavuuden ja rokotekehittelyn välillä. Useat seikat tekevät todellakin COVID-19-viruksesta erityisen attraktiivisen rokotteen kohteeksi. Se ei muuntune kovin nopeasti, eli siihen ei välttämättä liity suurta kausivaihtelua. COVID-19-viruksen lähisukulaisiin (SARS ja MERS) suunnatut rokotteet ovat aiheuttaneet pitkäkestoisen immuunivasteen eläinmalleissa. COVID-19 infektoi mieluusti keuhkoja ja siellä ihmisen immuunivaste saattaa toimia ylähengitysteitä tehokkaammin.

Käynnissä on luultavasti jo satoja rokotehankkeita. Antigeeneinä eli immuunivasteen herättäjinä on käytetty sopivaan kantajaan eli vektoriin kiinnitettyä viruksen piikkiproteiinia, heikennettyjä viruspartikkeleita, geneettisesti muunneltuja viruksen proteiinialayksiköitä ja niiden yhdis-

telmiä sekä viruksen perimää kantavia plasmideja. Tutkijat toivovat, että tehokas rokote synnyttäisi sekä vasta-aine- että soluvälitteisen immuunivasteen. Tehon osoittaminen vaatisi aluksi positiivisen immuunivasteen toteamisen pienellä ihmisjoukolla ja alustava kenttäkoe infektion torjuntakyvyn osoittamiseksi noin viisi tai kymmenen tuhatta riskissä olevaa ihmistä. Olisiko eettisesti korrektia testata rokotetta terveillä nuorilla vapaaehtoisilla, jotka tarkoituksellisesti altistetaan COVID-19-infektioille? Kukaan ei oikein varmasti tiedä.

Kysymysmerkkejä riittää

Vaikka nopeus ymmärryksen lisääntymisestä hakee COVID-19:n kohdalla vertaistiaan tartuntatautien historiassa, nyt on ensi askelten jälkeen jonkin verran jumittunut. Yllättävän paljon aivan perustavaa laatua olevia kysymyksiä on vielä vailla vastausta. Miksi erityisesti vanhat miehet sairastuvat, mutta eivät juurikaan lapset? Voiko oireeton ihminen olla silti tartuttava ja miten kauan? Seuraako tartunnasta pitkäkestoinen (elinikäinen?) immuniteetti? Miten nopeasti virus pystyy muuttumaan ja aiheuttamaan siten jopa kerrasta toiseen uusia pandemioita influenssan tapaan?

Joillekin vakaville virustaudeille (esimerkiksi HIV ja C-hepatiitti) löytyy tehokas lääkehoito, toisille (esimerkiksi isorokko ja polio) oivallinen rokote, mutta koronavirukselle ei toistaiseksi kumpaakaan. Jo nyt näyttää epätodennäköiseltä, että mikään olemassa oleva (virus- tai muu) lääke tepsisi koronaan. COVID-19-viruksen rakenne ja toiminta solutasolla tunnetaan pikkutarkasti molekyyliä myöten, mutta se ei silti takaa, että virusta voitaisiin jymäyttää uusilla,

ihmisen elimistön sietämillä antiviraalisilla lääkeaineilla – aika tulee näyttämään.

Lopuksi: jos jo sairastettu koronainfektio ei aiheuta myöhemmältä infektiolta suojaavaa immuniteettia eikä rokotteen kehittäminen onnistu, silloin olemme pulassa. Näin tuskin tulee käymään, mutta tarkasti ottaen valtion johtohenkilöiden antama lu-

paus ”kyllä tästäkin selvittää” on tieteen näkökulmasta katteeton – eikä sitä lupaus tarvitsisi edes lunastaa, jos kaikki romahtaisi.

Kirjoittaja on sisätautiopin emeritusprofessori, Helsingin yliopisto ja HUS, sekä Klubin lääketieteen iltojen isäntä.

ASUJEN- JA ASUSTEIDEN PESULA
YLI 40 V. KOKEMUKSELLE

ASiantuntija - OSAAJA

AUTOLLE ASIAKASPAIKKA PIHASSA

**SUOMALAISEN KLUBIN
JÄSENI LLE 20 % ALENNUS**

**EDUSTA MAINITTAVA
PESUJA JÄTETTÄESSÄ**

Pohjoisesplanadi 37 sisäpiha
www.pyykkipoika.fi
P. 09 47800170

Kriisin neljä vaihetta – päiväkirjamerkintöjä koronakriisin alkuvaiheilta

TEKSTI ja KUVAT Tapio Aaltonen

Kuulun ikäkaranteenikkoihin eli niihin, jotka korkean ikänsä vuoksi määrättiin elämään karanteenin kaltaisissa olosuhteissa. Meitä on yli 874 000. Käytännössä korona on vaikuttanut jokaiseen suomalaiseen.

Olen noudattanut karanteenia varsin tarkasti. Ensimmäisenä päivänä haimme vaimon kanssa kaupasta suurehkon erän ruokatarvikkeita. Hamstraajiksi emme kuitenkaan ryhtyneet. Toisella viikolla naapurimme teki meille kauppareissun. Sitten huomasin, että lähikaupassa oli aamuisin varattu ostos aika meikäläisiä varten. Siitä lähtien olemme täydentäneet ruokavarantoamme 1-2 kertaa viikossa. Myös Nummellan torin kalatiskillä olen käynyt.

Seuraavassa kerron kokemuksiani. Hyödynnän tunnettua teoriaa kriisien aiheuttamista tunteista. Fiilikset ovat heilahdelleet. Aloin heti ensimmäisenä karanteenipäivänä kirjoittaa päivittäin päiväkirjaa mietteistäni ja kokemuksistani, joten seuraavat merkintäni perustuvat sekä autenttisiin merkintöihin että muistikuviiin.

Psykiatri ja tutkija Elisabeth Kübler-Ross piirsi aikoinaan käyrän kuvaamaan surutyön vaiheita. Hän oli tutkinut sairastumisia, kuolemantapauksia ja muita kriisejä. Vastaavia käyriä muun-

nelmineen on useampia. Jokainen kriisi on omanlaisensa. Eri tarinoiden perusviesti on, että tunteet tarvitsevat aikansa ja että jossain vaiheessa alkaa siirtymä kohti uutta.

Vaihe 1: Alkujärkytys, kieltäminen ja vähättely

Alkujärkytyksen jälkeen kriisiä saataan vähätellä. ”Ei tämä niin vaarallista ole.” ”Ei voi olla totta.” ”Ei koske minua, eihän.”

Kuulun niihin, jotka olettivat kriisin menevän ohi muutaman viikon kestäväällä kättelyiden välttämällä ja käsien pesulla. Kun varsinainen karanteeni-ilmoitus tuli, kävin mielessäni kauppaa: ”Tuskin se niin paljon kuitenkaan minun elämäni heilauttaa.” Tämä vaihe eletään aika nopeasti, kuten mikä tahansa shokki.

17.3. Karanteenipäivä 1. Suomi on siirtynyt poikkeustilaan. Mekin olemme käytännössä karanteenissa. Ilona (tyttäreni) vetosi meihin, että jättäisimme kauppareissutkin väliin. En ole huolissani ruuasta enkä vessapaperista. Enemmän siitä, että lapsilla menisi hyvin. Saska joutuu tulemaan kotiin Amerikasta... Palaverien pe-

ruutukset jättävät aikaa lukemiselle ja kirjoittamiselle.

Vaihe 2 : Ahdistavat tunteet

Toisessa vaiheessa mielen valtaavat tunteet, usein masennus, alakulo, ahdistus ja pelko. Kärjistellään. Kovissa menetyksissä vaivutaan itsesääliin, ollaan toivottomia ja lamaan tunteita ja kääperrytään apeisiin ajatuksiin. Joskus surutyö voi kestää viikon pari, suurten menetysten jälkeen jopa vuosia.

Minulla tämä vaihe kesti 2-3 viikkoa, tosin vaihdellen. Kielteiset tunteet tunkeutuivat pintaan.

18.3. Karanteenipäivä 2. Tunnen ärtyymystä. Olen sitä mieltä, että toimenpiteet ovat tarpeellisia, valuvikoineenkin, kiireestä johtuen. Joku minussa kuitenkin kapinoi. En halua olla holhottava. Se on minussa syvällä asuva tunne, joka näkyy arkikäyttäytymisessäni.

19.3. Karanteenipäivä 3. Aamulla heräsin klo 5. Tuntui, että jotain oli pielessä. Ahdisti, mutta en tunnistanut syytä. Voi olla, että pandemiauuttisten jatkuva seuranta vaikuttaa... Kolmeen päivään en ole käynyt suihkussa enkä vaihtanut vaatteita.

Kuva Tapion päiväkirjasta.

Kiinnostava tuo ”en tunnistanut syytä”. Torjuin ajatuksen, että korona vaikuttaisi tunteisiini. Minullahan oli kaikki hyvin. Osin elin kriisikäyrän ensimmäistä vaihetta. Suihkuton vaihe jatkui vielä muutaman päivän.

23.3. Karanteenipäivä 7. Katsoin naamaani peilistä. Parta on alkanut pehkuuntua. Olen alkanut muisuttaa Robinson Crusoea. Ehkä henkinen hyvinvointini vaatisi, että ruokkoaisin itseäni ja loisin illuusion normaalista elämästä.

Päiviäni jäsensivät etäpalaverit Teamsissa ja Zoomissa, Boardmanin sessioita, seurakunnan tulevaisuustyön ylläpitämisestä, perheen virtuaalisia kohtaamisia, sparrailuja. Huomasin keksiväni kaikenlaista huumoria ja vaihtelua arkeen.

Sosiaalisessa mediassa notkuin melko paljon. Siellä purettiin epävarmuutta, vihaa, ahdistusta ja pelkoa. Se tapahtui harmittomana valitteluna, mustan huumorin viljelynä tai päättäjien syyttelyinä. Kaikkien höydyttöimpiä ovat neuvot tyyliin ”häntä pystyy ja menoksi” tai ”mitä näitä vatvomaan”. Tiedän, että tunteiden jyrkkä torjuminen saattaa kostautua myöhemmin.

Rationaalisella tasolla toimin tiukasti päättäjien ohjeiden mukaan, koska halusin olla vastuullinen kansalainen. Samalla jollain epämääräisellä tavalla tämä vaihe oli piinallinen, vaikka kotona olikin mukavaa. Aloin kutsua itseäni nimellä karanteenikko. Maistelin myös ranskalaissanan johdannaista karantööri.

25.3. Karanteenipäivä 9. Tämä on nyt meidän elämäämme. Suostumista tähän. Lopulta suurin huoli on vaan se, että maailma on akuutisti synkässä tilassa. Se vaan on. Päiviin on muodostunut rutiini... Tuntuu, että ajatusmaailmani on vilkkaampi kuin normiarjessa.

26.3. Karanteenipäivä 10. Olen miettinyt, että harmaa arki kaipaisi juhlaa. Ensi sunnuntaina järjestämme ”Päivällinen kahdelle” -session. Parasta pöytään. Verkkareiden tilalle jotain parempaa päälle... Päivät kuluvat nopeasti.

Noista sunnuntaisista paremman aterian hetkistä tuli viikoittainen käytäntö. Aloin kutsua niitä Coronaatioaterioiksi.

27.3. Karanteenipäivä 11. Uudelleen karanteeni alkoi... Mieleeni tulee paljon sarkastista huumoria. Hyvä, että sitä esiintyy, mutta kaikki eivät ymmärrä sitä. Minusta huumori on aina ollut parhaita selviytymiskeinojamme.

Vaihe 3: Pohjakosketus ja hyväksyminen

Jossain vaiheessa aloin tuntea valon pilkahduksia tunnemaailmassani. Aloin lähestyä Kübler-Rossin käyrän pohjaa, käännekohtaa, josta käytetään nimeä hyväksyminen.

Pohjakosketus. Mietin, että ”tämän syvemmälle ei tässä tilanteessa voi mennä eikä tämän pahempaa tapahtua, parasta siis alkaa hyväksyä tilanne”. ”En taistele sitä vastaan. Annan elämän jatkaa.”

Tunnetilani alkoi hitaasti muuttua. Ahdistuksen tunteita oli vähemmän. Pääni alkoi työstää ideoita siitä, mitä tekisin tämän vaiheen jälkeen. Miten jatkaisin joitain jarrutettuja hankkeitani ja mitä puolia elämässäni alkaisin arvioida uudelleen?

Hyväksymisen vuoro tulee, kun on antanut tunteilleen riittävän tilan kärvistellä ja harmitella, kertoo teoreettinen malli.

31.3. Karanteenipäivä 15. Tänään mielialani on tavallista vapautuneem-

pi... Tämä aika synnyttää myös sankareita: hoitoalan väki ja monet muut. Häviäjiäkin on paljon, kuolleiden omaisia, konkurssin tehneitä.

1.4. Karanteenipäivä 16. Aloin järjestellä työhuonetta... Maailman autuus oudoksuttaa. Kävelypoluilla sentään on muutamia.

3.4. Karanteenipäivä 18. Aamulla kaupassa, karanteenikoille varattuna aikana. Ihmettelin itseäni. Katsekontakti ei levitä virusta eikä tervehdys. Yritän parantaa tapani. Päiväni murmelina jatkuvat. Olenko koskaan kokenut näin monta peräkkäistä samanlaista päivää. Yksi vaikeus tulee siitä, ettei ole aavistustakaan tämän päättymisestä.

6.4. Karanteenipäivä 21. Kolme viikkoa täynnä. Montako jäljellä? ... Olen kiitollinen kaikesta tästä, mitä meillä on, rakkaat, koti ja kaikki ainakin vielä terveitä. Lauantainen väsymys on kaikonnut.

7.4. Karanteenipäivä 23. Huomaan, että vanha sotaratsu minussa alkaa nostaa päätään. Liika passiivisuus apeuttaa. Nyt aion karistella apeutta pois. Tuskin se menee kovin nopeasti. Jotenkin kuitenkin meidän elämämme on alkanut löytää uomaansa... Digipalaverit ovat niin hyviä. On tapahtunut jotain, joka muuten olisi vienyt vuosia. Muitakin oikopolkuja on syntynyt. Yhteys, paikallisuus, arvojen järjestys.

Vaihe 4: Elämänarvot ja valinnat

Olin alkanut siirtyä kriisin neljänteen vaiheeseen. Kriisien käsikirjoituksen mukaan elämänarvot saattavat tässä vaiheessa etsiä hieman uuteen jär-

jestykseen. Yhteisöjen osalta arvojärjestys voi heilahtaa rajustikin. Alamme ottaa konkreettisia askeleita eteenpäin. Energiatasomme nousee. Syntyy uutta toimintaa. Parhaimmillaan kriisistä tulee voimavaramme.

10.4. Karanteenipäivä 25. (pitkäperjantai). Olen aina kuvitellut pitkäperjantain päivänä, jolloin kaikki pysähtyi. Nyt se on totta tässä ja nyt. Maailma on hiljainen.

14.4. Karanteenipäivä 29. Välillä tämä tuntuu ihan normielämäältä. Eilen tehtiin kotiseutuajelu. Pisin ajomatka neljään viikkoon. Eipä ole tarvinnut paljon tankata.

16.4. Karanteenipäivä 31. Uusimaa vapautettiin. Kuukauteen en ole ollut Vihdin ulkopuolella. Hetki sitten kirjoitin Facebookiin ihmisten erilaisista tunnetiloista ja selviytymiskeinoista. Niillä kaikilla on olemassaolon oikeus. Myös sillä, että olen joskus allapäin.

Tässä vaiheessa ovat energiat alkaneet virrata sekä yksilöiden elämässä että yrityksissä. Yhteisölliset kokeilut ovat päässeet vauhtiin, psykologiset ja teknologiset innovaatiot kirkastua ja elämä kuohua uudessa uomassa. Ilmastomuutoskin otetaan uudella vakavuudella.

Aika moni on alkanut miettiä elämänarvoja, omia ja yhteisiä. Olemmeko hurmaantuneet liiaksi kulutuksesta? Voisiko elämä jatkossa olla yksinkertaisempaa. Kriisin tässä vaiheessa alkaa mieleen tulla myös tulevaisuuden valintoja. Jotain uutta ehkä on syntymässä ja jotain jäämässä pois. Kriisin yhteydessä alkaa kypsyä ideoita, jotka ovat uinuneet mielen syvyyksissä, mutta jotka voisivatkin alkaa muuttua todeksi.

Tapio Aaltonen on teologi, tietokirjailija ja johtamisen kehittäjä. Hän on Novetos Oy:n perustaja sekä Boardman Oy:n partneri. Hän kirjoittaa viikoittaista blogia sivulleen Eetosta ja paatosta.

25.4. Karanteenipäivä 40. En tiedä, mistä se kumpusi, mutta jälleen tänä aamuna kaikki alkoi näyttää selkeältä. Sain vahvan idean seuraavan kirjan teemasta. Olen selvästi siirtynyt karanteeniajan eka viikoista uuteen vaiheeseen.

Luin ensimmäisen kerran syntyneitä korona-ajan päiväkirjamerkintöjäni. Jokainen niistä on päiväkirjasivuni mittainen. Siellä täällä pohdin selviytymisstrategioitani. Päiväkirjan kirjoittaminen sekä päivittäiset merkinnät Facebookiin ovat auttaneet

minua tiedostamaan sen, missä sisäisesti menen. Liikuntaa olen harrastanut päivittäin. Takana viikkojen päässä ovat tennis, salibandy, kuntosalilla ja keilailu. Tilalla on kävely, hölkä, vaellus ja pyöräily.

Chilen kaivokseen hautautuneiden kaivosmiesten yksi oppi oli pitäminen kiinni päivittäisistä rutiineista. Se on auttanut minuakin. Plus yhteydenpito minulle tärkeisiin ihmisiin.

Ainakin olemme mukana Suuressa Tarinassa, jollaista ei ole ollut minun elinaikanani eli 75 vuoteen. Elämme jännittäviä aikoja.

EU on nyt tarpeellisempi kuin koskaan

Pitkänlinjan EU-virkamies ja Klubin EU-iltojen vetäjä Eikka Kosonen tarkastelee tässä kirjoitussarjan toisessa osassa Suomen EU-jäsenyyden aikaa.

TEKSTI Eikka Kosonen | KUVAT Pexels.com ja Elias Iirola

Liittyminen Euroopan unioniin 25 vuotta sitten avasi Suomelle portin läntisen Euroopan integraatiokehityksen ytimeen. Suomi sitoutui unionin perussopimukseen kirjattuihin arvoihin, periaatteisiin, toimivalta määräyksiin, instituutioihin ja menettelytapoihin sekä perussopimuksen pohjalta hyväksytyyn lainsäädäntöön ja politiikkaan. Samalla Suomi sai tavoittelemansa tasavertaisen aseman muiden jäsenvaltioiden kanssa unionin linjausten ja sitovien säädösten valmistelussa ja päätöksenteossa. Oli Suomen itsensä käsissä miten jäsenenä toimia.

Suomen ulkopolitiikka ja sen myötä myös kauppaja integraatiopolitiikka olivat sidoksissa Neuvostoliiton kanssa solmittuun YYA-sopimukseen sen lopettamiseen saakka. Suomen linjasta ja sen toteuttamisesta tuona aikana vastuun kantoivat ensisijaisesti tasavallan presidentti sekä valtioneuvostossa pääministeri ja ulkosuhteita hoitavat ministerit.

Länsi-Euroopan integraatiokehityksen syventyminen myös perinteisesti sisäpolitiikan piiriin kuuluville aloille ja Suomen halu turvata etunsa ja asemansa tämän kehityksen valmistelussa ja päätöksenteossa nosti esiin kysymyksen valtioiden työnjaosta ja sen mahdollisesta uudistamisesta. Niinpä jo ETA-sopimuksen seurauksena hallitusmuodon ja valtiopäiväjärjestyksen muutoksilla turvattiin eduskunnan osallistuminen ETA-asioiden kansalliseen valmisteluun.

Suomen aseman perusteellisesti muuttanut EU-jäsenyys johti vielä syvällisempään keskusteluun valtioiden suhteista ja niitä koskevista määräyksistä EU-asioiden hoidossa.

Kuinka edustautua

Ensimmäisen kerran liittymissopimuksen allekirjoituksen yhteydessä Korfulla juhannuksena 1994 ja sen jälkeen seuranneissa EU:n huippukokouksissa eli Eurooppa-neuvos-

ton kokouksissa nousi esiin kysymys Suomen edustautumisesta näissä kokouksissa. Vakiintunut käytäntö oli, että huippukokouksiin osallistui kustakin jäsenvaltiosta kaksi edustajaa, valtion- tai hallituksen päämies ja ulkoministeri. Kokouksissa kullekin maalle oli kaksi paikkaa. Aterioiden aikana keskustelut jatkuivat päämiesten kesken ja ministereiden kesken omilla ryhmissään.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta oli lausunut kantanaan jo ennen jäsenyyden toteutumista, että on

valtioneuvoston asia päättää Suomen edustautumisesta Eurooppa-neuvoston kokouksissa, ja että pääministerin tulee edustaa Suomea Eurooppa-neuvostossa unionin "valmistelu- ja päätöksentekoprosessiin" kuuluvissa asioissa.

Presidentin näkemys oli, että tällainen menettely tekisi mahdottomaksi yhtenäisen ja johdonmukaisen ulkopolitiikan harjoittamisen.

Kompromissina päädyttiin menettelyyn, jonka mukaan Eurooppa-neuvoston kokouksiin Suomesta osallistuu hallituksen ja eduskunnan

kannan mukaisesti pääministeri aina ja valtioneuvoston määräämässä valtuuskunnassa lähtökohtaisesti myös toimivaltaansa kuuluvien asioiden vuoksi osallistumisesta halukkuutensa ilmoittanut presidentti. Jos presidentti ei osallistu Eurooppa-neuvoston kokoukseen, jossa käsitellään hänen toimivaltaansa kuuluvia asioita, Suomen edustajana niissä toimii pääministeri. Seurauksena oli, että presidentin istuessa salissa ulkoministeri jäi sen ulkopuolelle. Virkamiestason tehtäväksi jäi varmistaa, että presidentin tullessa

kokouksiin päämiesten aterioilla Suomella oli aina kaksi paikkaa.

Viisi vuotta kestäneiden valmistelujen jälkeen vuonna 2000 voimaan tullessa perustuslaissa työnjakoa pyrittiin selkeyttämään kirjaamalla, että Suomen ulkopolitiikkaa johtaa tasavallan presidentti yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa ja että valtioneuvosto vastaa Euroopan unionissa tehtävien päätösten valmistelusta ja päättää niihin liittyvistä Suomen toimenpiteistä, jollei päätös vaadi eduskunnan hyväksymistä. Edustautumis-

Esko Aho. KUVA Elias Iirola

kysymys EU:n huippukokouksissa jäi vielä tässä vaiheessa avoimeksi.

Lopullisen ratkaisun edustautumiskysymykseen toi Euroopan unionin viimeisin, 1.12.2009 voimaan tullut Lissabonin sopimus. Sillä muutettiin Eurooppa-neuvosto unionin viralliseksi toimielimeksi. Samalla päätettiin, että sillä on erikseen valittu pitkäaikainen puheenjohtaja ja että sen kokouksissa on kullakin jäsenvaltiolla vain yksi edustaja. Tältä pohjalta tehtiin Suomen perustuslakiin 1.3.2012 voimaan tullut muutos, jonka mukaan Eurooppa-neuvostossa Suomea edustaa yksiselitteisesti pääministeri.

On hyvä todeta, että edustautumisasiassa kyse oli nimenomaan valtiolinten työnjaosta, ei näkemyseroista Suomen EU-politiikan linjauksissa.

Suuresta valiokunnasta EU-valiokunta

Vuoden 2000 perustuslakiin päivitettiin myös eduskunnan asema EU-asioiden

kansallisessa valmistelussa. Siihen mm. kirjattiin velvoite hallitukselle toimittaa eduskunnalle kaikki EU-säädös- ja sopimusehdotukset, jotka kuuluvat eduskunnan toimialaan. Lisäksi peruslaki antaa suurelle valiokunnalle ja ulkoasiainvaliokunnalle oikeuden saada tietoa muistakin EU-asioista. Suuri valiokunta on eduskunnan EU-valiokunta, jonne pääministeri ennen Eurooppa-neuvostoa ja muut ministerit ennen omien alojensa neuvostoja tulevat kuultaviksi. Ulkoasiainneuvostoa koskeva selvitys annetaan ulkoasiainvaliokunnalle. Näin neuvostoissa toimivat ministerit saavat toiminnalleen eduskunnan poliittisen valtuutuksen. Tätä järjestelmää on pidetty monissa maissa jopa esimerkkinä hyvin toimivasta suhteesta hallituksen ja kansanedustuslaitoksen välillä.

Hallituksessa liittymisneuvottelujen aikana perustettu EY-ministeriryöryryhmä muutettiin jäsenyyden toteutuessa pääministerin johdolla toimivaksi EU-ministerivaliokunnaksi.

Sen viikoittaisissa kokouksissa käsitellään kulloinkin tärkeimpiä ajankohtaisia EU-asioita ja varmistetaan niiden asianmukainen koordinointi.

Ensisijainen vastuu EU-asioiden seurannasta, valmistelusta, päätöksenteosta ja toimeenpanosta siirtyi EU-jäsenyyden myötä omia sektoreitaan hoitaville ministereille ja virkamiehille. He myös edustavat unionissa Suomea omilla vastuualueillaan kokoontuvissa ministeritason neuvostoissa ja virkamiestason työryhmissä. Ulko-ministeriöön alun perin perustettu EU-sihteeristö siirrettiin pääministerin alaisuuteen valtioneuvoston kansliaan vuonna 2000.

Aktiivisesti ja rakentavasti unionin ytimessä

Suomen EU-politiikan ensimmäiset suuntaviivat unionin jäsenenä esitettiin helmikuussa 1995 pääministeri Esko Ahon johtaman hallituksen selonteossa eduskunnalle. Monet siinä esitetyt näkemykset sisältyvät häntä pääministerinä seuranneen Paavo Lipposen hallituskausilla 1995-1999 ja 1999-2003 muokattuun ja vakiintuneeseen toimintalinjaan. Pitkälti samalta pohjalta ovat toimineet myös myöhemmät hallitukset sitä omaan aikaansa soveltaen. Vuosien varrella hallitusohjelmat sekä hallituksen selonteot ja tiedonannot eduskunnalle ovat varmistaneet parlamentaarisen tuen harjoitetun politiikan linjauksille.

Suomen EU-politiikkaa koskevissa eri hallitusten linjauksissa todetaan varsin yhtenäisesti, että EU-jäsenyyden selkeyttä ja vahvistaa Suomen kansainvälistä asemaa ja parantaa edellytyksiä huolehtia kansalaisten taloudellisesta ja sosiaalisesta hyvinvoinnista. Yleisesti katsotaan, että Suomen paikka on unionissa, sen ytimessä, ja että

vahva ja kehittyvä EU on Suomen etu. Unionin tavoitteet hyväksytään ja niiden saavuttamiseksi ollaan valmiita toimimaan. Instituutioiden välisestä tasapainosta kannetaan huolta, komission merkitystä yhteisen edun ajajana korostetaan, unionin toimintakykyä halutaan kehittää. Suomi lähtee siitä, että sovitusta sitoumuksista pidetään kiinni ja niitä noudatetaan.

Kansallisen edun ajamisen unionin sisällä ja unionin kehitykseen ja ulkoiseen toimintaan vaikuttamisen katsotaan onnistuvan parhaiten toimimalla kotimaassa hyvin valmisteltujen ja koordinoitujen kantojen pohjalta aktiivisesti, aloitteellisesti, rakentavasti ja ratkaisuhakuisesti sekä mahdollisimman avoimesti.

Liittymällä jo varhaisessa vaiheessa ihmisten vapaata liikkumista koskevaan Schengen-järjestelmään ja menemällä mukaan, ainoana pohjoismaana, talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen eli euro-ryhmään, Suomi varmisti paikkansa ja vaikutusmahdollisuutensa unionin ytimessä.

Toiminnan painopisteiden määrittelyssä toistuvat monet asiat hallituksen kokoonpanosta riippumatta: yhteinen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikka, unionin sisäinen turvallisuus, sisämarkkinat ja kilpailukyky, tutkimus- ja kehitystoiminta, talouspolitiikka, kaupapolitiikka, ympäristö- ja ilmastoasiat, energia, pohjoinen ulottuvuus, arktinen yhteistyö, luetteloa voisi vielä jatkaa.

Suomen voi katsoa jäsenyytensä aikana onnistuneen pyrkimyksissään varsin hyvin. Esimerkiksi Suomi on aloitteellisella toiminnallaan pystynyt merkittävästi vaikuttamaan unionin yhteisen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämiseen. Sama koskee myös toimintaa, jolla unionia vahvistetaan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueena.

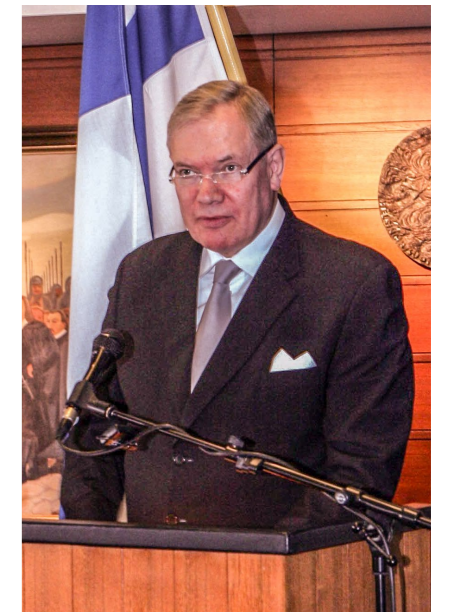

Matti Vanhanen. KUVA Elias Iirola

Asia, jossa Suomen omaksumaan linjaan on kohdistunut unionin sisällä avointa kritiikkiäkin, on sekin sellainen, jossa Suomi toimii aivan perussopimuksen määräysten mukaisesti. Suomi on yksi niistä harvoista jäsenvaltioista, jotka pitävät kiinni siitä, että jokainen valtio on ensisijaisesti vastuussa talouspolitiikastaan ja julkisesta velastaan. Tämä jo finanssikriisin yhteydessä hiertänyt näkemys on noussut uudelleen pintaan koronaviruksen aiheuttamien talousongelmien myötä.

Suurten haasteiden keskellä

Suomen jäsenyyden aikana Euroopan unioni on kokenut monenlaisia muutoksia. Sen perussopimusta on muutettu kolmeen kertaan. Unioni on laajentunut 28 jäsenvaltion yhteiseksi, josta tosin Iso-Britannia on eroamassa. On koettu ankara finanssikriisi ja vielä ratkaisuja odottava maahanmuutto- ja pakolaiskriisi.

Paavo Lipponen. KUVA Klubin arkisto

Uusimpana sisäisenä ongelmana on populismin ja nationalismin voimistuessa esiin noussut, unionin perusarvoihin ulottuva kriisi. Maailmanlaajuinen ilmastonmuutoskriisi on myös unionin ongelma. Kaiken kukkuraksi parhaillaan vielä riehuu koko maailman kattava synkkä koronaviruskriisi, joka on johtamassa myös uuteen talouskriisiin. Geopoliittinen tilanne on käymistilassa kolmen suurvallan hakiessa paikkaansa ja Euroopan unionin jäädessä yksin puolustamaan läntistä demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta.

Euroopan unioni on suurten ratkaisujen edessä. Jos se ei saa kriisejä hallintaan, on vaarana rivien hajoaminen. Vastuulliset unionin jäsenvaltiot ymmärtänevät kyllä, että yksinään niiden mahdollisuudet selvittää ovat vielä huonommat. Nyt tarvitaan ratkaisuja, ehkä poikkeuksellisiakin, joilla voimat voidaan yhdistää kaikkien hyväksi. Vahva ja yhtenäinen unioni on edelleen Suomen etu. EU on nyt tarpeellisempi kuin koskaan.

Paasikivi 150 - mahtuvatko arvostus ja totuus samaan kuvaan?

TEKSTI Martti Häikiö | KUVA Paasikivi-portaali

Valtiollisten juhlavuosien ja muiden merkkitapahtumien viettäessä on joskus hankalaa yhdistää arvostus ja totuus. Kunnioitus muuttuu helposti hymistelyksi, joka kääntyy kohdetta vastaan. Virheiden räpäily vie helposti kunnioituksen. Presidentti J. K. Paasikiven 150-vuotisjuhluvuoden viettäessä on arvohaaste: mitä oikein on ajateltava tämän monisärmäisen valtiomiehen elämäntyöstä tänään?

Juho Kusti Paasikivi on kansakunnan tietoisuudessa ennen kaikkea sodanjälkeisen ajan pääministeri ja presidentti. Hän oli maan ykkösjohtaja 1944–1956, kun välirauhan-sopimuksen ankarat ehdot panttiin täytäntöön, sotakorvaukset maksettiin, karjalaiset ja rintamamiehet asutettiin, entinen johto tuomittiin vankeuteen, maan talous saatiin vähitellen jaloilleen. Kruunun oli Porkkalan vuokra-alueen palautus, Suomen pääsy Pohjoismaiden neuvostoon ja Yhdistyneisiin Kansakuntiin.

Geopolitiikka ja fasismi

Paasikiven on henkilöity ulkopolitiittinen suuntaus, ”Paasikiven linja”. Kansanomaisesti sillä tarkoitetaan varovaista ulkopolitiikkaa, matalaa profiilia, suhteiden hoitamista Neuvostoliittoon niin ettei se koe itseään uhatuksi tältä suunnalta eikä siksi vaadi Suomelta enempää.

Paasikiven yhdistetään usein termi ”geopolitiikka”. Suomen ja Venäjän / Neuvostoliiton / Venäjän naapuruus ja pitkä yhteinen raja ovat tosiasioita. ”Maantieteelle emme voi mitään”. Hän myös tutki teoreettista geopolitiikkaa käsittelevää kirjallisuutta.

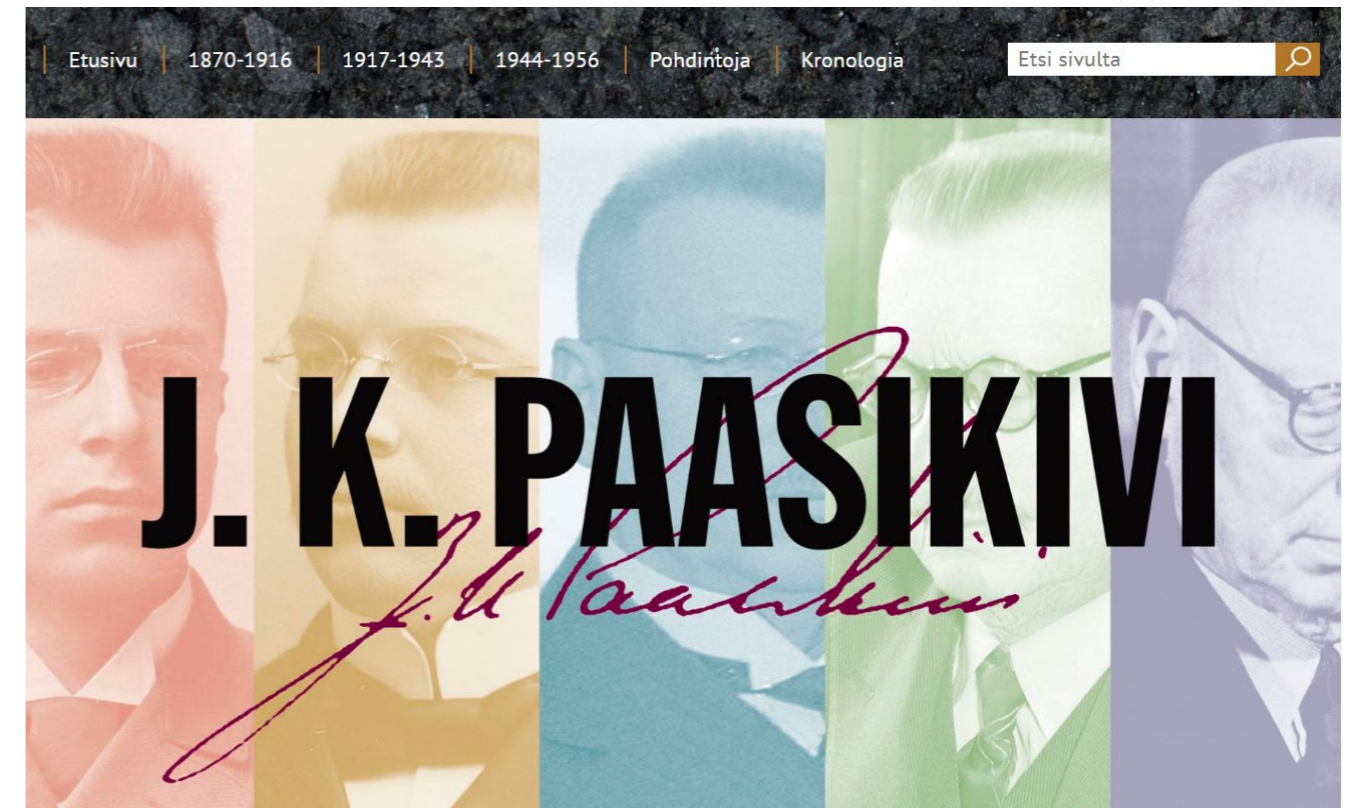
Mutta mitä geopolitiikalla oikein tarkoitetaan? Sitäkö, että Suomen on aina, ja jopa ennakoivasti, otettava huomioon ja toteutettava itäisen naapurin vaatimukset ja toiveet? Sehän voi tarkoittaa alistumista ja antautumista. Lietsoiko Paasikivi antautumismielialaa?

Mielestäni kiinnostavinta Paasikiven geopolitiikassa on myöntömyönteisyyden

rajan vetäminen. Vanhana ”suomettarelaisena” hän pyrki viimeiseen asti joustamaan ja löytämään sovitteluratkaisuja Suomen ja Venäjän ristiriitoihin, ja jos ei muuta niin voittamaan aikaa. Mutta silläkin on rajansa.

Paasikivi veti myöntömyönteisyyden rajan idän suuntaan kahdesti, ja lännen suuntaan kerran. Hän erosi valtiovarainministerin tehtävistä 1909, koska ei enää uskonut enempien myönnytysten parantavan suhteita. Toisen kerran Paasikivi veti selvän rajan 1948, kun hän heitti kommunistit ulos hallituksesta ja rajasi Neuvostoliiton vaikutuksen Suomen asioissa. Välirauhanehdot oli täytetty, lopullinen rauhansopimus solmittu ja sotakorvausten pääosa oli maksettu.

Paasikivi veti lännen suuntaan myöntömyönteisyyden rajan Kokoomuspuolueen puheenjohtajana 1934–36. Voimansa tunnossa olleet Saksan kansallissosialistit ja Italian fasistit houkuttelivat Suomessakin joitakin väheksymään demokratiaa ja parla-

Paasikivi-portaali löytyy klubin verkkosivulta, kohdasta Suomen kansan sähköinen muisti.

mentarismia, sekä vaatimaan vahvaa johtajaa. Perustava ero oli myös talouspolitiikassa: fasistit ja natsit olivat sosialistisia puolueita, jotka alistivat talouden valtion holhoukseen. Paasikivi teki näihin selvän eron ja puolusti tervettä konservatismia.

Juhlavuosi: portaali ja tapahtumia

Merkkihenkilöiden teoista ja ajatuksista on kirjoitettava rehellisesti. Se tarkoittaa niiden sijoittamista omaan aikaansa, mutta myös inhimillisten heikkouksien ja erehdysten esiin tuomista. Onnittelupuheet ja muistokirjoitukset sivuuttavat ikävät asiat, mutta kansakunnan historiasta voidaan keskustella vain tosiasioiden pohjalta.

Paasikiven sanoin: ”Kaiken viisauden alku on tosiasioiden tunnustaminen.”

Paasikiven 150-vuotisjuhluvuoden pöytä katettiin monipuolisesti suomalaisilla historiapäivillä Lahdessa helmikuun alussa. Elokuun lopulle Keravalle Paasikiven entisen maatalan Jukolan pihapiiriin suunnitellut talouspoliittiset tapahtumat voidaan pitää ainakin verkossa, mutta toivottavasti myös paikan päällä. Pääjuhlaa kaavailaan syntymäpäiväksi 27. marraskuuta.

Kestävin juhluvuoden anti syntyy verkossa jo olevasta Paasikiven nettiportalista. Nykyaikana tietoa etsitään ensin verkosta. Portaali koostuu Paasikiven päiväkirjoista, puheista ja muistelmista. Toinen osio ovat hänestä kirjoitetut elämäkerrat.

Kolmantena osiona on av-materiaali kuten uutis- ja mainosvideot ja valokuvat. Lisäksi portaalissa on ja sinne tulee koko ajan lisää artikkeleita Paasikiven eri rooleista ja pohdintoja hänen merkityksestään.

Juhluvuoden ohjelma ja linkki nettiportaliin löytyvät Paasikivi-Seuran kotisivulta: www.paasikivi-seura.fi

Nettiportalin suora linkki: www.jkpaasikivi.fi

Klubimme tiedemiesjäsen professori Martti Häikiö on Paasikiven 150-vuotisjuhluvuoden toimikunnan puheenjohtaja ja nettiportalin päätoimittaja.

Muuttuvat turvallisuusuhat

Koronavirusepidemia muuttaa kansallisten turvallisuusuhkien kokonaisuutta. Sisäministeriön valmiuspäällikön blogi 27.4.2020: ”Kuten olemme konkreettisesti huomanneet, meitä uhkaavien häiriötekijöiden kirjo ja niiden kompleksinen yhteisvaikutus ovat kasvaneet ja jossain määrin meidät yllättäneetkin.”

TEKSTI Jaakko Savisaari | KUVAT Unsplash.com

Uhkakuvia tarvitaan kansallisten ja eri toimialojen strategioiden ja kehittämissuunnitelmien sekä niihin liittyvän varautumisen suunnittelussa. Nämä ovat yleensä valtiolla toimialakohtaisia, mutta myös yritykset pyrkivät laatimaan tulevaisuusskenaarioita. Suomessa puhutaan kokonaisuuturvallisuudesta, jolloin eri valtiolliset toimijat varautuvat yhteistoiminnassa erilaisiin uhkiin ja tukemaan toisiaan uhkien toteutuessa. Suomen lainsäädäntö mahdollistaa suhteellisen tehokkaan yhteistoiminnan, mutta joissakin Euroopan maissa lainsäädäntö estää eri tahojen yhteistoiminnan ja tiedonvaihdon. Meillä asiat ovat siis keskimääräistä paremmin.

Uhkaskenaarioissa kehitetään usein eri vaihtoehtoja: todennäköisin, tuhoisin ja yllättävin. Joskus esitetään myös positiivinen skenaario. Skenaariot tulevaisuudesta ulottuvat yleensä 20-30 vuoden päähän. Vaikka niiden laatijoilla on usein vahva usko siihen, että tulevaisuuden ennustaminen onnistuu, katse taaksepäin voi opettaa jonkinlaista nöyryyttä.

Esimerkkeinä voisivat sotilaspuolelta olla parikymmentä vuotta sitten laaditut ennusteet: Yhdysvaltojen ennuste maasodankäynnin kuvasta 2020 ja Suomen puolustusvoimien sotatekninen arvio 2020. Niissä molemmissa ennustettiin suhteellisen hyvin tietotekniikan ja informaatiovaikuttamisen kehitys, mutta esimerkiksi mikroelektronikan, tekoälyn, minilennokkien ja autonomisten järjestelmien tehokkuudesta ja hypersonisten ohjusten kehityksestä ei ollut merkkiäkään.

YK on todennut, että uhkia voidaan jakaa valtio- vai ihmiskeskeisiin uhkiin. Sotilaalliset uhat ovat merkittävästi valtiokeskeisiä, pandemiauhat taas ihmiskeskeisiä. Taloudelliset uhat ovat ehkä molempia.

Perinteinen turvallisuuspoliittinen ja sotilaallinen uhkakuva

Turvallisuuspoliittinen ja sotilaallinen uhkakuva on sotilaallisen strategisen suunnittelun lähtökohta. 10-20 vuoden jänne on puolustus suunnit-

telun minimi. Puolustuskyvyn kehittäminen on joukkotuotantoa (koulutusta, organisointia ja joukkojen osaamisen kehittämistä) sekä järjestelmien (aseiden, tiedustelu- ja johtamisjärjestelmän) kehittämistä vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin. Tämä on pitkäjänteistä toimintaa.

Tällä hetkellä merivoimien Laivue 2020 -hanke, ilmavoimien HX-hanke ja maavoimien kehittäminen vastaavat juuri nähtävillä oleviin tulevien vuosikymmenien haasteisiin. Meillä on oltava se puolustuskyky, joka parhaassa tapauksessa ennaltaehkäisee meihin kohdistuvan aggression. Muualla tätä kutsutaan pelotteeksi. Suomessa se mitoitetaan ympäristön mukaan. Vaikka tällä hetkellä ei näytä olevan uhkaa, on meidän kyettävä vastaamaan ympäristössämme olevaan sotilaalliseen kykyyn. Vertailupohjana on tietysti lähinnä Venäjä.

Minun upseerin urani ensimmäisellä vuosikymmenellä kaikki oli niin selkeää. Elettiin kylmän sodan aikaa ja Suomi oli Varsovan liiton ja Naton välissä. Emme pelänneet Naton

hyökkäystä, varauduimme toiseen suuntaan. Maailma on sen jälkeen monimutkaistunut. Vaikka EU-jäsenyyden kautta olemme puolellemme valinneet, ovat monet uudet uhat nousseet eteemme. Yksi, joka on säilynyt, on joukkotuhouhasteiden uhka, joka lienee nousussa ydinaseiden rajoitussopimusten raukeamisen ja niiden uusimisen vaikeuden myötä.

Uhkakuvan kehittyminen viime vuosikymmeninä

Perinteinen uhkakuva on laajentunut melkoisesti viime vuosikymmeninä. 1900-luvun lopussa emme olleet vielä tietoisia tekniikan kehityksen mukanaan tuomista kyberuhista. Nämä uhat liittyvät niin valtioiden, talouselämän kuin ihmistenkin toimintaan. Kun olemme kaikki netissä, meihin kaikkiin voidaan vaikuttaa taloudellisesti, poliittisesti, sotilaallisesti ja rikollisesti.

Kybervaikuttaminen on osa hybridivaikuttamismahdollisuuksia, mutta hybridin skaala on paljon laajempi. Hybridivaikuttaminen on kaikkea toimintaa perinteisen rauhan ja sodan välillä. Sen tarkoituksena on saada kohde, joka voi olla valtio tai esimerkiksi yritys, toiminaan vaikuttajan haluamaan suuntaan. Mielikuvitus on rajana, kun mietitään millaisia keinoja voi käyttää. Keinot voivat olla mielipidevaikuttamisesta aggressiiviseen hakkerointiin, taloudellisista keinoista sellaisiin sotilaallisiin keinoihin, jotka ”eivät aivan täytä hyökkäyksen tai sodan määritelmää”.

Myös terrorismin uhka on kasvanut ulottuen jopa Suomeen. 2001 iskut New Yorkiin ja Pentagoniin, iskut Madridissa, Pariisissa ja Lontoossa ovat jättäneet meidät kaikki uhan alle. Vaikka viime ajat ovat olleet rauhallisia, ei uhka ole missään nimessä hävinnyt.

Kyberuhkien merkitys kasvaa kaiken aikaa.

Valtiollisiin ja inhimillisiin uhiin on tietysti luettava ilmastomuutos. Se lienee uhkista merkittävin, mutta sen vakavuutta ei mielletä, koska se tulee vuosien kuluessa eikä hetkellisesti kuten muut uhat. Ilmastomuutos ei tuo pelkästään muutoksia säähän ja ilmastoon, vaan myös valtavia paineita esimerkiksi kansainvaelluksiin, kun monet alueet muuttuvat elinkelvottomiksi merenpinnan nousun tai kuivuuden vaikutuksesta.

Jo nyt ovat sodat ja talousvaikeudet aiheuttaneet suuria pakolaisaaltoja. Niiden syyt eivät ole kadonneet, vaan voivat nousta vielä merkittävimmiksi. Suomelle ensimmäiset merkit uusista pakolaisaaltojen uhista tulivat 2015. Tämän jälkeen trendi on vaimennut, mutta uhka uusista vastavista ilmiöistä ei ole, päinvastoin.

Geopoliittinen epävarmuus on kasvanut, kun valtioiden itsekkyyks on kasvanut. Globaalin maailmanjär-

jestyksen ja yhteistyön ja -vastuullisuuden ylläpitäminen ei enää ole keskiössä. Tämä voi muiden vaikutusten ohella johtaa taloudellisiin uhiin, kauppasotiin, globaalisti tai eri valtioita kohtaan.

Korona-pandemia

Aikaisempina vuosina on kirjallisuudessa ja elokuvissa maalailtu dystooppisia kuvauksia vakavasta pandemiasta. Muun muassa vuoden 2002-2003 SARS-epidemiaan, 2009 sikainfluenssan, 2013 MERS-epidemian ja lintuinfluenssan ja 2014 ebolaepidemian jälkeen on laadittu tieteellisiä skenaarioita ja simuloiteja tuhoisasta pandemiasta.

2019 CoVid-19-pandemia on ensimmäinen todellinen koronaviruspandemia. Se yllätti leviämisnopeudellaan, laajuudellaan ja vakavuudellaan. Maailma, valtiot ja ihmiset

Virusten aiheuttama uhka on ollut tiedossa, mutta siihen oltiin varauduttu huonosti.

eivät olleet varautuneet sen laajoihin vaikutuksiin. Tästä on otettava ja otetaan oppia varautumisen kehittämiseksi. Monen tutkijan mielestä tulee vielä covid-21 tai covid-27, mutta niissäkin voi olla piirteitä, joita ei nyt kyetä ennakoimaan. Pandemioiden lisäksi vielä nousevana terveydellisenä uhkana on antibioottiresistenssi.

Mihin meidän tulee varautua?

Sisäasiainministeriö on tammikuussa 2019 todennut, että ”vakavin suomalaisten turvallisuutta uhkaava äkillinen tapahtuma on sota. Myös

kyberhyökkäykset voisivat olla vakavuu- deltaan ja vaikutuksiltaan rinnastettavissa aseelliseen hyökkäykseen. Toiseksi pahimman turvallisuusuhan Suomelle aiheuttaa viestintäverkkojen ja -palveluiden vakavat häiriöt. Kolmanneksi vakavin uhka yhteiskunnan elintärkeille toimintoille on ydinvoimalaonnettomuus”. Kovin todennäköisiä nämä eivät ole. Tämän arvion jälkeen koronaviruspandemia on varmasti lisättävä luetteloon. Ja ilmastomuutoksen vastaisia toimia on tehostettava, vaikka uhka ei ole äkillinen eikä sitä siten koeta akuutiksi. Kokonaisturvallisuus on hyvin

Suomessa mielletty. Viranomaisten yhteistoimintaa, jossa yrityksilläkin on roolinsa, voidaan kuitenkin vielä parantaa ja varautumistamme kehittää. Viime vuosina yrityksetkin ovat panostaneet omaan jatkuvuudenhallintaansa erilaisten häiriötilanteiden varalta.

Kaikkien uhkien keskellä meiltä kuitenkin usein unohtuu, että olemme saaneet elää paljon parempaa ja turvallisempaa elämää kuin edelliset sukupolvet.

Koronavirus ja kansainväliset suhteet

Koronavirus kaataa kansainvälisen politiikan kulisseja. Kriisi vauhdittaa käynnissä olevaa muutosta. Emme elä yhteistyön ja sääntöpohjaisen järjestyksen maailmassa. Nationalismi ja kansallisvaltio nousevat politiikan näyttämölle. Eurooppa ei näyttäydy muuta maailmaa parempana. Paluu harmoniseen yhteistyöhön on vaikeaa, koska kriisi ei koettele kaikkia samoin.

TEKSTI Pertti Torstila | KUVAT EU-komissio

Koronapandemia jatkaa tuhoaan. Lopullista hintaa ei kukaan tiedä, mutta varmaa on, että virus tuo kansainvälisiin suhteisiin lisäjännitteitä. Kiistat suurpolitiikassa eivät pysähtyneet koronaviruksen ajaksi ja suurvaltojen hegemoniakilpa jatkuu. Jäätäneet kriisit, Syyria, Jemen, Afganistan, Ukraina ja monet muut ovat hetkeksi painuneet virusaallon alle, mutta eivät ole poistuneet. Pakolaiset, turvapaikanhakijat ja ilmastomuutos ovat todellisuutta, vaikka eivät juuri nyt näy uutisvirrassa. Kuvaa tummentavat vastuuttomat valtiojohtajat, jotka asemaansa tai uudelleenvalintaansa varmistaakseen turvautuvat populismiin ja toisten syyttelyyn. Tällaisia johtajia on jokaisessa maanosassa.

Pandemia ei synnyttänyt yhteistä tahtotilaa ”pirulaisen” voittamiseksi. Se tuntuu hajottavan enemmän kuin yhdistävän. Merkkejä suvaitsemattomuudesta, ääriajattelusta ja vihapu-

heesta on paljon. Hämmennyksen ja pelon keskellä sooloillaan ja haetaan apuja kotikonstein. Sormi osoittaa syyttävästi toisiin, salailijoihin ja huijareihin. Vastakkainasettelu syö keskinäistä luottamusta: kiinalaisvirus, amerikkalaisjuoni, salaliitto, ”From Russia with love”. Monenvälistä yhteistyötä vähätellään. Kiinan ja Yhdysvaltain syvenevässä kiistassa syylistettiin Maailman terveysjärjestö WHO, jonka rahoituksen presidentti Trump keskeytti.

Asiantuntijat ovat toistuvasti varoitelleet pandemioiden vaaroista, mutta kuten ilmastomuutoksen ja pakolaisvyöryn kohdalla, myös koronaan herättiin vasta, kun tilanne oli jo päällä. Rajattoman maailman, globalisaation hyödyt ovat välillisiä ja ihmisille vaikeasti todennettavia. Laaja kansainvälinen yhteistyö on kuitenkin rajat ylittävien ilmiöiden hallinnassa ainoa kestävä tie. Emme ole enää oman onnemme seppiä ja

Afrikalla ei ole valmiuksia selvittää pandemiasta omin voimin.

kansallinen etu on suorassa yhteydessä kansainväliseen. Siksi tauti pitää pysäyttää kaikkialla ja yhteistoimin.

Kehitymaat ovat erityisen uhanalaisia. Afrikalla ei ole valmiuksia selvi-

Kasvomaskit ovat tulleet osaksi EU:n pukeutumiskoodia.

tä pandemiasta omin voimin. Sota- ja kriisialueiden väestöä odottaa sosioekonominen räjähdys, kun pandemia jälkiseurauksineen iskee niihin. Vauras maailma ei voi kääntää katsetta pois, sillä huonompiosaisten tuska tulee heille. Riippuvuuden myöntäminen rakentaisi parempaa maailmaa. Mutta riittääkö rikkaammilta apua Afrikkaan, kun sitä ei löytynyt suurimman hädän keskellä eurooppalaistenkaan kesken?

Katse Eurooppaan

Finanssikriisi, turvapaikanhakijat, arvokriisi, Brexit ja nyt koronapandemia koettelevat EU:n yhtenäisyyttä. Kansallisvaltio puskee esiin, kun askeleita otetaan yhtenäisyydestä pois päin. Unioni on saanut kovan iskun, mutta sen tuhon ennustaminen on ennenaikaista. Paineen alla syntyy myös uutta. Syvässä kriisissä solidaarisuutta tarvi-

taan enemmän kuin koskaan. Rajojen sulkeminen oli raskas isku yhteisyydelle, mutta rajat avautuvat asteittain uudelleen. ”Let’s take our country back” oli Brexitin motto, mutta Boris Johnson kiittää nyt maahanmuuttajalääkäreitä hengestään.

Euroopan merkitys suurpolitiikan kartalla määräytyy sen perusteella, kuinka yhtenäisenä se pysyy. Tulevaisuuden suurissa teemoissa, il-

Komission puheenjohtaja Ursula von der Leyenin anteeksipyyntö ei ole lisännyt Italiassa ja Espanjassa luottamusta EU:a kohtaan.

masto- ja ympäristökysymyksissä EU on osoittanut vastuullisuutta ja johtajuutta enemmän kuin mikään muu valtio tai valtioryhmittymä, mutta omat rivit on pidettävä suorina, jotta uskottavuus muiden silmissä säilyy.

Koronakriisin talousvaikutukset ovat vakavia ja heiluttavat yhteisvaltuutta-alueita. Uhkaavia merkkejä uusista globaalikaupan esteistä ja protektionismin kasvusta on näkyvisä. Kansainvälisen valuuttarahaston mukaan maailmantalous laskee tänä vuonna kolme prosenttia. Yhdysvaltojen ja läntisen teollisuusmaailman sukkellus on kaksinkertainen. Saksalle en-

nustetaan seitsemän prosentin laskua ja Ranskalle sekä Italialle tuntuvasti suurempaa. Yhteisvastuusta kiistelevän Etelä- ja Pohjois-Euroopan välille on löydettävä elvytysmalli, joka antaa jokaiselle jotakin. Samaan aikaan myös maanosan itä-länsijako syvenee.

Euroopan unioni koostuu valtioista, joiden hallitukset ovat vastuussa kansalaisilleen. Omien kansalaisten turvallisuuden takaaminen on valtiojohdon ykköstehtävä. Virus opettaa, että perusasioista on itse pidettävä huoli. Kansallisten ratkaisujen malli ei kuitenkaan riitä maailmanlaajuisen tautiaallon hoitamiseen ja siksi kansalli-

set toimet tulee kytkeä kansainväliseen.

EU on historiansa aikana käynyt läpi monta kriisiä. Koronavirus on vaikein vastustaja, minkä Euroopan sodanjälkeinen yhteistyö on kohdannut. Unionia arvostellaan sen toimimattomuudesta, mutta on hyvä muistaa, että se rakentuu valtioiden välisille sopimuksille, ei improvisoinnille. Kansanterveyteen liittyvissä asioissa EU:lla ei ole toimivaltaa. Terveyskriisit hoidetaan kansallisesti. Euroopan kulttuurimosaiikissa ei pidä ihmetellä sitä, että vastaus pandemian poikkeaa näkyvästi maasta toiseen. Tämä on havaittu myös pe-

rinteisesti yhtenäisessä pohjolassa, jossa Ruotsi valitsi täysin naapureistaan poikkeavan strategian.

Varmaa on, että tämän jälkeen terveys- ja tautiriskit nousevat turvallisuuden isoksi teemaksi unionissa. Aihepiiriä tullaan katsomaan uusin silmin, sillä taudit eivät lopu tähän. Uutta otetta voi ennustaa myös EU:n huoltovarmuuden osalta. Huoltovarmuus on elintärkeä kysymys vaikeiden yhteyksien päässä olevalle Suomelle. Omavaraisuutta tulee rakentaa laajalla pohjalla, ei vain itselle tai toisilta poissulkien.

Albaniasta ja Kuubasta Italian avuksi tulleet lääkärit lämmittävät italialaismieliä enemmän kuin komission myöhästynyt anteeksipyyntö.

Eteläisen Euroopan maat joutuivat vuonna 2015 pakolaistulvan etulinjaan ja ovat siellä yhä. Finanssikriisin aikaan ne saivat pohjoisesta kovaa kritiikkiä taloudenpidostaan. Italia ja Espanja ovat nyt koronaviruspandemian ykkösuhreja. Ne kokevat, että muu Eurooppa jätti heidät taas yksin. Albaniasta ja Kuubasta Italian avuksi tulleet lääkärit lämmittävät italialaismieliä enemmän kuin komission myöhästynyt anteeksipyyntö. EU:n arvostus italialaisten silmissä on romahtanut. Komission vetoamukset koordinoitusta paluujärjestyksestä normaaliin kaikuvat kuuroille korville tilanteessa, jossa jäsenmaat liikkuvat taudin hoidossa eri tahtiin. Luottamusta on palautettava näkyvin tukitoimin, sillä naapurin apu - tai sen tulematta jääminen - pysyy ihmisten muistissa. EU:n on todistettava lisäarvonsa ja saatava näkyvästi aikaan

sellaista, mihin kansallisella tasolla ei kyetä. Covid-19 -rokotteen kehittäminen nopeasti EU-resursein olisi saavutus, joka vaikuttaisi asenteisiin.

Nationalismin Euroopassa on helppo kylvää epäluuloa. Monien mielteissä jo ennen koronapandemiaa alas painunut usko unionin voimaan on entisestään laskenut. Onnistuuko EU vakuuttamaan kansalaiset ja palauttamaan luottamuksen? Edessä on ylämäki, jossa on osoitettava, että EU ei ole vain hyvän sään organisaatio. Paluu harmoniseen yhteistyöhön ei ole helppoa, sillä virus koettelee maita kovin eri tavoin. Patoutuneet naapurikaunat purkautuvat, kun taudin lopputiliä tehdään. Paluu nationalistien Eurooppaan olisi askel pimeään menneisyyteen, jonka kauhuja muistilla näyttää olevan vaikeuksia kantaa. Suomen ei tule osaltaan lisätä pohjoinen-etelä vastakohtaisuutta. Etelä-Euroopan taloudellinen ahdinko ravisuttaa koko maanosaa. Apua on

annettava solidaarisesti vaikeammissa tilanteissa oleville. Vain tätä tietä voimme odottaa vastapalvelusta, jos sitä joskus tarvitsemme.

Suomen ei tule osaltaan lisätä pohjoinen-etelä-vastakohtaisuutta.

Tämäkään virus ei elä ikuisesti, mutta sen poliittiset ja taloudelliset seuraukset vaikuttavat kauan. On tärkeää, että kriisistä saatu oppi huomioidaan varauduttaessa tulevaan. Lääketiedettä pandemiota vastaan on tehostettava, panostuksia terveydenhoitoon lisättävä, maailmantaloutta tuettava yhteistoimin ja kansainvälisen yhteistyön pelisäännöt vahvistettava uudelleen. Maailma, joka jälkipeleinen aukeaa eteemme tämän koettelemuksen myötä tulee paljolti rakentumaan sille, mitä nyt sanotaan ja mitä nyt tehdään.

POINTCOOL - SERVICE OY

Suurkeittiölaiteiden ja kylmäkalusteiden huolto pääkaupunkiseudulla

Pointcool - Service Oy
Konetie 1
04300 Tuusula
Puh. 09-8387 420
Fax 09-8387 4220
e-mail. pointcool@pointcool.fi

Karanteenikävelyllä Kuolleiden kaupungissa

TEKSTI Olli Alho | KUVAT Elias Iirola

Kirjailija ja taidehistorioitsija Emil Nervander (1840-1914) julkaisi vuonna 1883 teoksen *I de dödas stad*, opaskirjaseen Helsingin luterilaisista hautausmaista kiinnostuneille kaupunkilaisille. Tämä antikvaarinen harvinaisuus sisältää asiantuntevia kuvauksia 880 vainajasta. Nykyisin tällaisia oppaita on useampiakin, näiden joukossa Voitto Viron korvaamaton *Vanha hautausmaa* (1976, uusi painos 1993).

Monet kalmistoissa liikkuvat tulevat hyvinkin toimeen ilman haku-teoksia ja tyytyvät noteeraamaan tutun nimen tai erikoisen hautapaaden. Minua ja monia muitakin ne auttavat laajentamaan ja syventämään kuvaa Kuolleiden kaupungin historiasta ja asukkaista.

Karanteenimääräykset sallivat vielä tätä kirjoittaessani vapaan liikkumisen Helsingin hautausmailla, eivätkä poikkeusolot ole sen vuoksi vaikuttaneet juuri mitenkään pitkäaikaisen harrastukseni harjoittamiseen.

Kevään merkit antavat näinä viikkoina kävelyilleni tärkeää lisäar-

voa. Ortodoksisen hautausmaan vah-timestarin rouva kertoi kanahaukan valmistelevan pesää Mechelininkadun tuntumassa olevaan korkeaan puuhun. Kävellessäni tarkistamaan asian, pysähdyn Achilles Kyriako Christidesin haudalle. Tämä tuli Suomeen 1870-luvulla Konstantinopolista ja perusti tupakkatehdas Fennian, jonka tunnetuin tuote oli Työmies. Puisen holkien kautta vedettävä pöllitupakka savusi muistaakseni ainakin Väinö Linnan Rahikaisen hampaissa.

Vähän etäänpä ohitan kenraali ja sotaministeri Bruno Jalanderin haudan – tämän puoliso Aino Achte lepää luterilaisella puolella. Hovikultaseppä Agathon Fabergén hautakiveä koristaa suurikokoinen pääsiäismuna.

Alueella 35 oleva pieni pyramidin muotoinen kivi palauttaa mieleen kolmiodraaman vuodelta 1918, jonka tuloksena jääkärikapteeni Lars Olof Lagus – kenraali Ruben Laguksen veli – sai surmansa. Oliko tekijä majuri Nils Gadolin vai Harriet Thesleff, eversti, sittemmin kenraali Wilhelm Thesleffin ex-puoliso, vai

tekikö Lagus itsemurhan? Kenraalista erottuaan rouva Thesleff (os. Dippel) avioitui taiteilija Nikolai Schmakoffin kanssa; hautakivessa lukee Harriet Dippel-Schmakoff. Lagukset on haudattu vierekkäin Hietaniemen vanhalle hautausmaalle. - Ampumatapaus ei koskaan selvinnyt.

Seuraan vielä hetken kanahaukan puuhia ja palaan sitten Tito ja Ina Collianderin, Cyril Szalkiewiczin,

Helvi Hämäläisen ja Pekka Tiilikaisen hautojen ohi Lapinlahdentielle. Muutama koirantaluttaja suuntaa kohti lemmikeille tarkoitettua aluetta, lenkkeilijät puuskuttavat ohitseni Ruoholahden suuntaan ja pariskunta etsiytyy Lapinlahden sairaalan alueella olevaan kahvilaan. Säälittelen mielessäni Engelin piirtämän rakennusryhmän epämääräistä tilannetta. Engel itse lepää perhehaukassaan pa-

rinsadan metrin päässä Vanhalla hautausmaalla, Aurora Karamzinin, M.A. Castrenin, J.V.Snellmannin ja monen muun historiallisen merkkihenkilön tuntumassa.

Elias Lönnrot oli koleran aikaan 1831 Lapinlahden sairaalassa apulaislääkärinä. Helsingin 10 000 asukkaasta sairastui 333 ja kuoli 197. Näiden joukossa oli sairaita hoitanut lääketieteen kandidaatti Johan

Ander Holm, joka oli vihitty maisteriksi 1827, samassa promootiossa Emil Nervanderin ja J. L. Runebergin kanssa. Holmin hautakivi on yksi Hietaniemen vanhimmissa.

Koleraan ja koronaan liittyvissä mietteissä käännyn Suomen Vanhan Kaartin hautausmaalle. Pöllöjä pitäisi tänä keväänä olla liikkeellä tavallista enemmän, joten päätän vilkaista, olisiko puiden yläosissa jo liikettä. Pari

vuotta sitten viereisessä koirapuistossa asusteli hiiripöllö. Nyt niitä ei näy.

Kaartin hautausmaa perustettiin 1833 Suomen 3. tarkka-ampujapataljoonan eli Suomen Kaartin sotilaita varten. Myöhemmin sinne on voinut haudata myös näiden sukulaisia. Panen merkille kolme kenraalihautaa, Väinö Valveen, Armas-Eino Martelan ja Albert Puroman – kaksi viimemainittua Mannerheim-ristin ritareita. Komeimman muistomerkin Kaartin hautausmaalla on kuitenkin saanut itsenäisen Suomen sotilassoittokunnan ensimmäinen kapellimestari Alexei Apostol, taustaltaan orpopoika, jonka Kaartin sotilaat vuonna 1877 pelastivat Turkin sodan melskeistä ja toivat Suomeen.

Hietaniemen luterilaiselta hautausmaalta löytyy lisää sotilaita eri aikakausilta. Helsingin seurakuntayhtymä julkaisi 2018 kirjasen Hietaniemeen ja Kulosaaren haudatuista itsenäisyyden ajan kenraaleista. Parisa päivässä löydän kaikki 21 hautaa: Nenonen, Walden, Oesch, Lagus, Sarlin, Blick, Magnusson, Sutela... ja niin edelleen.

Tällainen kiertely, verkkaisenakin, käynee jonkinlaisesta kuntoilusta, ja kotiin tultua sen huomaa jaloissa. Kiirettähän ei hautausmaalla sovi pitää, ja siksi minua häiritsevät kuntojuoksijat, jotka eivät ymmärrä pysyä hautausmaata ympäröivällä reitillä.

Oravat kuuluvat olennaisella tavalla hautausmaan ekosysteemiin. Ne ovat melko pelottomia ja lähestyvätkin kulkijaa – kuten satunnainen laita puolen kulkija kaupungilla – odottaen, että tämä heittäisi taskustaan pähkinän tai pari, kuten usein teenkin.

Yritin kerran laatia luetteloa Hietaniemeen haudatuista klubiveljistä. Nimiä kertyi vaivattomasti toista sataa. Mechelininkadun alun tuntumaan sijoittuvalle Vanhalle alueelle

on haudattu mm. Yrjö Sakari Yrjö-Koskinen, Heikki Renvall, Jaakko Forsman, Otto ja Kai Donner, Antti Jalava, Mikko Pohtola ja Erkki Leikola. Uudella alueella ovat mm. E.N. Setälä, Arvi Kivimaa, Ensio Rislakki, Väinö Vähäkallio, Heikki Herlin, Yrjö Soini ja Aarne Aarnio. Hietaniemessä, Uuden kappelin alueella, lepäävät mm. Onni Tarjanne, Arvo Ylppö, Antti Hackzell, Gustaf Kompapa ja Paul Klinge.

Presidentti- ja pääministerihaudat vetävät puoleensa kävijöitä. Pistäydyn niillä kohdin myös alueen merenpuoleisessa kolkassa, jonne klubiveljemme Eero Saarenheimo haudattiin vajaat kaksi vuotta sitten. Klubin historioitsija on sopivassa seurassa, sillä lähelle ovat mm. Edwin Linkomiehen, Tyko Reinikan, Harri Holkerin, Risto Rytin, Väinö Tannerin, Urho Kekkosen ja Mauno Koiviston hautapaadet.

Klubin varhaisen ja pitkäaikaisen jäsenen, J. K. Paasikiven hautamuistomerkki on sekin aivan lähellä, pääkäytävän toisella puolella.

Ylitän Hietaniemenkadun ja tulen Uurnalehtoon. Hautakivet ovat täällä enimmäkseen pieniä ja alue on yhtenäisyydessään kaunis. Käyn tervehtimässä Pekka Ritvosta, ystävää ja klubiveljeä ja samalla käynnillä myös Heikki Tavelaa. Pauli Paaerma lepää näiden lähituntumassa – Klubin aulassa hänestä muistuttaa lahjoittamansa Sokerityttö-patsas. Tuumailenko näillä karanteenivaelluksillani elomme päivien lyhyttä ja kaiken maallisen katoavaisuutta? Enpä juuri. En Mika Waltarin haudalla mieti hänen kuolemaansa, vaan muistelen hänen kirjojaan. Bruno Tuukkasen kohdalla mielessäni ovat hänen mosaiikkityönsä Klubin seinällä ja roolinsa Suomen lipun suunnittelijana. Kaarlo Bergbomin muistokiven äärellä kunnioitan suomalaisen teatterin perustajaa.

”Kuolleiden kaupunki” - kyllä, mutta ennen muuta siellä lepäävät työn ja toiminnan naiset ja miehet, jotka kaikki aikanaan rakensivat Suomea, ja monet myös suomalaisuutta.

BBC 1967-1970

- Suomalaistoimittajan ikkuna maailmaan

TEKSTI Ari Valjakkala | KUVAT Täällä Lontoo -kirja

BBC:n ulkomaanpalvelun tehtävänä oli alun perin yhdistää kansainyhteisön maiden väestö - neljäsosa maapallon väestöstä - henkisesti imperiumiksi, ”jossa aurinko ei koskaan laske.” Samalla tehtävänä oli sananvapauden ja vapaan maailman demokratioiden puolustaminen diktatuureja vastaan. Siihen tarvittiin vahva media, British Broadcastin Corporation, BBC.

Yhtiö aloitti suomenkieliset lähetykset 18.3.1940, viisi päivää talvisodan päättymisen jälkeen. Lähetysten kuulutti Hillar Kallas, uutiset toimitti Arvo Ääri, BBC:n pääjohtajan tervehdyksen luki Liisa Morell (o.s. Ritar-salo), ja Suomen virallisen lausunnon suurlähettiläs Georg Gripenberg. Maamme-laulu kajahti päätteeksi, joten onnistunutta 15 minuutin lähetystä voitiin juhlistaa lasillisella sherryä.

BBC:n suomenkielinen toimitus toimi Bush House'ssa Lontoon keskustassa aina vuoteen 1997 lopettamiseensa asti. Ohjelmia lähetettiin lyhytaalloilla 39 kielellä 100 tuntia vuorokaudessa ympäri maailman. Kustannukset maksoi Britannian ulkoministeriö.

Pääministeri Harold MacMillanin historiallinen puhe ”Wind of Change” 3.2.1960 Kapkaupungissa muutti alkuperäisen tehtävän. Siinä Britannia avasi väylän Afrikan siirtomaiden itsenäistymiselle, jossa myös veri virtasi Biafra-Rhodesia -akselilla. Viimeisenä imperiumista erkani HongKong vuonna 1979.

Monipuolista ohjelmaa

Arkipäivän työ BBC:n suomenkielisellä osastolla jakautui erityyppisiin ohjelmistoihin, tavoitteena vakavan asian ja kevyemmän laadukkaan viihteen yhdistelmä.

Ohjelmien perusta oli kahdesti illassa luetut keskusteluituksen uutiset, jotka toimittaja käänsi ja luki muuttamattomana eetteriin. BBC:n kirjeenvaihtajien eri puolilta maailmaa lähettämät raportit käännettiin ja luettiin myös sellaisenaan eetteriin. Muuten toimittajilla oli vapaus normaaliin länsimaisen journalismin periaatteiden mukaiseen työhön. Hallitusta sai arvostella tiukastikin, kun vain pystyi perustelemaan mielipiteensä.

Viihdettä

Viihteessä sotien jälkeen suosittu lauantain ”Kello viiden tanssihetki” vaihtui pyhäpäivän ”Rytmistudio 24”-lähettykseen. Myös lyhytaaltokuuntelijoiden DX-ohjelma - jota pyrittiin itärajan takaa häiritsemään jatkuvasti - sai kuuntelijoilta runsaasti palautetta. Suosittu kevyempi ohjelma oli myös ”Lauantai-Makasiini”, jossa toimittajat irrottelivat viikon varren kevyemmistä aiheista huumoria brittityyliin.

Kahden lähetysksemme ajoittuminen illansuuhun merkitsi vilkkaimman aherruksen keskittymistä ilta-päivän tunneille, joten aikaa jäi mm. opiskelulle. Työpaikkamme lähellä sijainnut Holborn College veti minut kiinan kielen opiskelijaksi. Tuloksena on Cambridgen yliopiston todistus mandariinikiinasta.

Mediakokemus ei ollut välttämätöntä toimittajien valinnassa Bush Houseen. Yleissivistys, selkeä puhe ja jonkin erikoisalalan hallinta oli myös tärkeää. Opettajana sain paneutua silloin muodikkaaseen Summerhill-koulukseen. Arvosanani siitä oli neljä.

Osaavia avainhenkilöitä

Osaston päällikkö oli ilmailun ja merenkulun asiantuntija Erkki Arni, joka oli työskennellyt osastolla jo 50-luvulla yhdessä Max Jakobsonin ja Erkki Raatikaisen kanssa. Erkin paikalla jatkoi ekonomi-diplomianisti Essi Kiviranta. Erkki Toivasen musiikin, historian ja kulttuurin tietämys oli rajaton.

Minä vastasin yleistoimittajan tehtävien ohella mm. DX-kuuntelijoista ja maatalouden seurannasta. Teimme ohjelmia myös kuulijoiden toivomuksista ja ajankohtaisista Lontoon tapahtumista. Siellä käyneet eri alojen merkittävät suomalaiset olivat usein mukana lähetyksissämme ja joskus myös vieraina kotonamme.

Teimme juttumatkoja eri puolille Brittein saaria. Skotlannin nummilla tutustuin maidontuotantoon tilalla, jossa isäntä hoiti lähes yksin 150-päisen karjansa. Nupopäät lönköttivät itsestään pellolta lypsyhalliin. Siellä automaattisuihku pesi ne puhtaaksi lian valuessa suoraan lattiakiskojen väliseen säiliöön. Sen jälkeen lehmät kulkivat automaattisiin lypsykoneisiin.

”Elämänveden”, skottiviskin, valmistukseen perehtyessäni huomasin, miten nuukat skotit säästivät myös arvotavaran suojelussa. Ballantinesin tehtaan pihalla viskitynnyreitä kiersi sata hanhea, joiden villi kaakatus pelotti pois pihalle luvatta tulleet janoiset.

Belfast liekeissä

Vaativin tehtäväni oli selostusmatka Pohjois-Irlannin sisällissodan keskelle Belfastiin. Protestanttien ja katolisten väliset taistelut olivat käynnissä elokuussa 1969 laskeutuessani taksilla lentokentältä laaksoon, jossa kaupunki sijaitsee. Shankill Roadin tulipalojen liekit loimottivat elokui-

BBC:n suomenkielisellä osastolla toimittaja sai varautua jutuntekoon, huumehörhöistä Thamesin siltojen alta, yläluokan pariin kuninkaallisessa aitoossa Ascotin laukkakilpailuissa. Kuvassa Ari Valjakkala Anneli vaimonsa kanssa on valmis jälkimmäiseen tapahtumaan, lahjottuaan 4-vuotiaan Satu-tyttären jäämään kotiin uuden nukken kanssa.

sen ilta-päivän taivaalle. Taistelut keskittyivät kolmeen työläisten kaupunginosaan, jossa sala-ampujien luodit saattoivat osua mihin vain. Samaan aikaan muutaman kilometrin päässä kaupungin mahtava keskusta Stormontin hallituspalatsin ympärillä uinui rauhallista untaan.

Opas puhelinluettelosta

Ainoa tapa päästä eteenpäin barrikadein suljetuilla kaduilla oli moottoripyörä. Sellainen oli Johnilla, suomalaisen opiskelijan miehellä, joka löytyi puhelinluettelosta. Hän lähti illan pimetessä oppaakseni mellak-

Toimitus työssään 1945. Kuvassa Marjorie Gerhardi (vas), Marie Anthony, Hillar Kallas ja Denis Roper. KUVA Jemina Kallaksen kotialbumi

ka-alueille. Jätimme pyörän ja kuljimme jalan ylöspäin Shankill Roadia, joka oli jakautunut kahteen puoleen, toisella protestantit, toisella katoliset. Talot olivat tulossa molemmin puolin, kun hiivimme peräkkäin kyyryssä katua ylöspäin. Rekisteröin liekkien ja yleisen metelin joukossa papattavan äänen, samalla kun John riuhtaisi minut katuun. Onnekseni, sillä hetken kuluttua panssariauton tornista 360 asteella ympäriammuttu luotisuihku pyyhkäisi ylitsemme jättäen luotien reiät seiniin ikkunautojen alle.

Selostin taistelut myös Yleisradiolle Helsinkiin, jonne juttujen lähetys oli oma operaationsa. Puhelimet olivat pubeissa, joihin mennessä oli haisteltava keskustelun pohjaksi, kumman taistelupuolen tiskin äärelle astuimme. Kolikkokasan syöttö puhelimeen, yhteys Helsinkiin ja juttujen luku nauhurille.

Juhlallisuksia

Presidentti Urho Kekkosen virallinen valtiovierailu kesällä 1969 oli suomalais-

sittain merkittävä tapahtuma. Asialistalla olivat mm. turvallisuuskonferenssi ja Suomen ydinvoimalahanke. Isännät puolestaan selvittelivät vieraalleen Nigerian ja Biafran tilannetta. Brittilehdet kirjoittivat jonkin verran Suomen asioista, BBC teki yhden 40 minuutin ohjelman.

Prinssi Charlesin kruunajaiset Walesin prinssiksi Caernarvonin linnassa Walesissa oli jättitapahtuma, joka täytti mediatilan Britteinsaarilla viikoiksi. Selostin seremonian 700-vuotiaan linnan muurilta 2 000 muun vieraan joukossa. Mutta ei ollut helppoa prinsilläkään, kruunun saadakseen hän opiskeli kaksi kuukautta kymrin kieltä Aberystwythin yliopistossa.

Kuninkaallisessa aitiassa

Ascotin laukkakilpa kuninkaallisesta aitiasta, jonne osaston edustajana sain kutsun, oli elämys. Parkkeerasin vanhan Fordin laukkarataa ympäröivillä pelloilla kiiltävien Rolls Roycen väliin. Sitten maailman suurimman pukuvuokraamo Moss Brossin (kuten muillakin) saketin liepeet suoriksi ja silinteri päässä keik-

kuen suuntasimme Anneli-vaimoni kanssa juhla-aitoon. Siellä maistelimme satojen muiden laukkavieraiden kanssa mansikoita kermavaahdossa kyytipokkana samppanja.

Swingin London

Lontoo oli 60-luvun viihdemaailman keskus. BBC:n ”Top of the Pops” mallitti maailmalle, miten iskevä nuorishow syntyy. Beatles, Tom Jones, Cilla Black, Cliff Richardsin haastattelu, Sandie Shaw, (jonka kanssa vietin yön uuden levyn äänitystä studiossa seuraten), Carnaby Street, Twiggy, Sammy Davies ja Judy Garlandin jäähyväiskonsertti Talk of the Townissa jäivät mieleen loppuiksi.

”Jos on kyllästynyt Lontooseen, on kyllästynyt elämään.”

Samuel Pepys

Sankarin kotiinpaluu

Ensimmäisen maailman ympäri yksin purjehtineen Francis Chichesterin tulo kotisatamaan Plymouthiin oli kahden miljoonan vastaanottajan riemujuhlaa kanaalin kalliolla ja satamassa. Syyttä ei suoritusta ole verrattu amerikkalaisten kuun valloitukseen. Oma junailuni oli pääsy ensimmäisenä veneen reelingin yli välittämään tulevan Sir Francisin tunnelmia lyhyesti sekä BBC:lle että Yle:lle.

Huumeet

Kovat huumeet tulivat 60-luvulla nuorison saataville ja niiden seuraamuksia pyrittiin hoitamaan pehmeällä tavalla. Chelseassa sijaitseva kirkosta muunnettu

turvakoti ”World’s End”, jonka tiloihin narkkarit saivat tulla päiväsaikaan. Yöksi oli palattava Thamesin siltojen alle. Jututtamani 20-vuotiaan nuorukaisen täriskevissä kädessä ei teekuppi pysynyt hänen odotellessaan lounasajan alkua. Jos ero heroiinista piti, ennuste toipumiseen oli 10 vuoden päässä.

Nobelisti

Kemiöläiselle professori Ragnar Granitille 1967 myönnetty Nobel-palkinto jäi Suomessa vähälle huomiolle. Bioelektromagnetismin uranuurtaja työskenteli Oxfordissa, kun kävin haastattelemasta sankaria hänen kotonaan palkinnon johdosta. Radiojutun ohella kirjoitin APU-lehdelle laajan artikkelin Granitin elämästä.

Suomalaista elinkeinoelämää

Lontoon vuosinani pääsin esittelemään myös suomalaisia aiheita. Niitä olivat mm.

- FinnFocus, 1968 suomalaisen elinkeinoelämän esittely yli tuhannelle brittiammatilaiselle Thamesille purjehtineella Finnpartnerilla. Kunniavieraina prinsessa Margaret ja lordi Snowdon.

- Rauma-Repolan englantilaiselta Walmsleyltä tilaama maailman suurin sanomalehtipaperikone. Sen viiraleveys oli 8,8 m ja vuosituotanto 145 000 tonnia, kuudesosa koko Suomen tuotannosta.

- Sotheby järjesti suomalaisen ”erään herrasmiehen” kokoelmista 200 kiven huutokaupan, jossa Ruokolahdelta peräisin olevasta 3 kilon graniittikappaleesta maksettiin 250 markkaa. Kalleimmaksi nousi 15 kilon Arizonasta löydetty 20 000 vuotta vanha rautameteoriitti, 5000 markkaa.

Suomenkielisen toimituksen viimeisen lähetyksen 31.12.1997 tekijöinä olivat muun muassa Ossi Laurila (vas), Risto Pyykkö, Sirpa Räsänen, Ismo Nykänen sekä Kaija Kurki-Suonio. KUVA Kaija Kurki-Suonio

- Stanley Gibbons, maailman suurimman postimerkkikauppahuoneen suomalaisten postimerkkien huutokauppa, mukana mm. 5 ja 10 kopeekan merkkisarjat.

- Jyväskyläläisen ravintoloitsija Barckin-perheen voitto Euroopan vesihiihtokilpailussa kanaalin rannikolla.

- Timo Mäkisen voitto muskeliveneiden Britteinsaarten ympäriajokilvassa.

- Matti Kurjen vierailu paluumatkaltaan Amerikasta.

Kaikenlaisia aiheita

Aiheiden kirjo oli todella laaja: Jalkapallohuganismi, Lentävien lautasten tutkimuskerho, Concorden paljastustilaisuus, suomalainen merimieskirkko, lapsemme Satun koulu, matkailuauton testaus Walesin ympäri, Michael Caine, Albert Salmi, näyttelijöiden haastattelu.

Alastomuus oli briteille hämmäntävä asia. Perhepiirissäkin aviopari saattoi

elää ikänsä näkemättä puolisoaan ilman vaatteita. Tätä häveliäisyyttä Bloomsburysssä sijainnut ravintola ”Brush&Palette” hyödynsi sijoittamalla ruokasaliin loikoilemaan alastoman naismallin, jota maalari ikuisti kankaalleen.

Playboy-klubi tuli kaupunkiin 60-luvulla Hyde Parkin Hiltonin viereen. Tästä arabisheikkien suosimasta rulettien ja tekopirteiden temppelistä sain jutunteon yhteydessä elinikäisen jäsenkortin. Hyde Parkin kulmassa sijainnut klubi tarjosi sunnuntaisin Lontoon mehevimmän 5 punnan pihvin. Seksuaalisten tapojen vapautumisen myötä puolituhma brändi hiipui myös Amerikassa, joten Hugh Hefner voi pitää Playboy-korttinsa.

WSOY:n kustantaman ”Täällä Lontoo, BBC:n suomalaistoimittajat idän ja lännen välisessä informaatio-osodassa”-kirjan kokoamiseen on osallistunut 19 Bush Housen entistä pääosin 1970-90 lukujen työntekijää. Kaikkiaan BBC:n Suomen osastolla työskenteli noin 150 toimittajaa ja sihteeriä.

Aivot, kieli ja kynä – Kulttuuripiirien Kesäyliopisto

TEKSTI Hannu Heikkilä

Lähes neljän vuosikymmenen ajan on Suomalaisen Klubin tiloissa torstaisin kokoontunut lounasyhteisö Kesäyliopisto. Mikä on tällainen yliopisto, jonka konsistori kokoontuu säännöllisesti, vaikka ei kesäisin?

Kesäyliopiston alku juontaa juurensa 1920-luvun ylioppilasmaailmaan. Itsenäistyneen Suomen ensimmäiset ylioppilaat perustivat Akateemisen Karjala-Seuran (AKS), jossa suomalaisuusaate kukoisti voimakkaana. Lähellä AKS:aa kokoon-tui myös lukuisa joukko erilaisia pienryhmiä, joilla oli Seuran kanssa samansuuntaisia ja usein hyvinkin radikaaleja tavoitteita. AKS:n lisäksi osakunnat ja Ylioppilaslehti olivat nuorten ylioppilaspoliitikkojen foorumeita.

Oikeistoradikalismien nousun myötä AKS:n toiminnan sisältö sai vuosikymmenen aikana yhä enemmän puoluepoliittista sisältöä. Miten suhtautua vasemmistoon – olivatko esimerkiksi sosiaalidemokraatit luotettavia? Keskustassa pohdittiin, olivatko maalaisliitto ja kokoomus riittävän voimakkaita torjumaan suomalaisesta vasemmistosta ja Moskova-vasta tulevaa uhkaa?

AKS:n sisällä tilanne jännittyi niin, että kevään 1932 aikana rinta-

malinjat jakautuivat suhteessa Mäntsälän kapinaan. Kyse oli siitä, hyväksyttiinkö kaikki laittomatkin toimet vasemmiston tukahduttamiseksi, vai olisiko noudatettava laillisuuden tietä. Myrskyisän kokouksen jälkeen AKS jakautui. Ylioppilaslehdessä julkaistun eroilmoituksen allekirjoittaneiden ensimmäisiä olivat aakkosjärjestyksessä Martti Haavio, Lauri Hakulinen ja Urho Kekkonen. Heitä seurasi joukko muita samanmielisiä, joskin he olivat vähemmistönä AKS:ssä.

Eronneet olivat tässä vaiheessa jo tutkintonsa suorittaneita maistereita, kun taas seuraavan sukupolven nuoret ylioppilaat halusivat jatkaa radikalisoituneen AKS:n ja IKL:n linjalla. Helsingin yliopiston ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimipaikkojen ympärillä sijainneissa kahviloissa oli jo 1920-luvun aikana kokoontunut samanmielisiä nuoria humanistisia aloja ja yhteiskuntatieteitä opiskelleita ylioppilaspoliitikkoja. Heitä yhdisti paitsi voimakas aitosuomalaisuus myös toiminnan lainmukaisuus.

Mäntsälän kapinan jälkeen yksi kokous pidettiin sattumoisin Golombian kahvilassa. Paikalle sattui slaavilaisen filologian professori Julius Mikkola, joka aikansa keskustelua seurattuaan totesi, että täällä on

koolla oikea ”Golombian kesäyliopisto”. Kesäyliopisto oli saanut nimensä ja ensimmäisen kanslerinsa. Siitä tuli AKS:stä eronneen siiven kulttuuripoliittinen yhteisö, jonka rehtorina ja muina konsistorin merkkihenkilöinä toimivat muun muassa Martti Haavio, Lauri Hakulinen, Urho Kekkonen, Lauri Posti, L. A. Puntila, Ilmari Turja, Kustaa Vilkuna. Kesäyliopiston foorumiksi muodostui ennen kaikkea aikakauslehti Suomalainen Suomi.

Kesäyliopisto oli paitsi aikakauslehti Suomalaisen Suomen toimitusneuvosto, Pidot Tornissa –kirjan innovaattori, myös 1930-luvun tärkeän kulttuuripoliittisen tuloksen eli Suomen Kulttuurirahaston alkuunpanija. Kulttuuripoliittisia aloitteita jatkui niin, että viimeisimpänä suurhankkeena on ollut Kotimaisten kielten tutkimuskeskus (nyk. Kotimaisten kielten keskus). Tärkeänä Kesäyliopistossa käytyjen keskustelujen ja aloitteiden kohteena on suomen kielien merkitys sekä kirjoitettuna että puhuttuna.

Kesäyliopistosta on ilmestynyt kirja, joka on saanut nimensä dekaani Kauko Kareen kynästä Aivot, kieli ja kynä. Kirja on ostettavissa kustantajan Karjalan Sivistysseuran kotisivujen verkkokaupan kautta.

Kokoontuminen on nyt uhka

Monet asiat muuttuvat ymmärrettäväksi vasta, kun joutuu olemaan ilman niitä. Tämä kevät on osoittanut, että kaupunkikulttuuri perustuu erilaisille ihmisten kokoontumisille. Kun kokoontumiset on kielletty tai vähintään annettu vahvoja suosituksia siitä, ettei kokoontumisia järjestettäisi, seuraukset ovat olleet käsittämättömän laajat.

Lentokoneet ovat maassa, sillä turismi on käytännössä pysähtynyt. Ravintolat ovat kiinni, kulttuuri- ja urheilutapahtumat keskeytetty. Koulut avattiin uudelleen. Vielä ei ole tiedossa, kuinka kokoontumisrajoitusten vähittäinen purkaminen vaikuttaa koronaviruksen leviämiseen.

Tässä lehdessä HUS:n toimitusjohtaja, klubiveljemme Juha Tuominen varoittaa, että koronavirus on erityisen vaarallinen miehille. Tilastot osoittavat, että tauti tarttuu huomattavasti herkemmin miehiin kuin naisiin. Syytä siihen ei tiedetä, mutta sen arvellaan olevan fysiologinen eli miehen ruumiin ominaisuuksiin liittyvä.

Juha Tuominen varoitus on asiantuntijan kannanotto. Se muistuttaa, että tällainen hieno, miehiä yhteenkokoava klubiharrastus onkin tässä poikkeuksellisessa tilanteessa erittäin riskialtis. Kun vielä merkittävä osa jäsenistöstä on yli 70-vuotiaita, sairastumisen aiheuttama riski kasvaa.

Ikävä kyllä tilanne ei näytä menevän ohitse nopeasti. Tässä vaiheessa emme tiedä, milloin ja millaisin rajoituksin toimintaa päästään käynnistämään uudestaan. Vaikka rajoituksia ollaankin vähitellen purkamassa, tartuntariski ei ole poistunut mihinkään. Se on tosiasia, jota emme voi kiistää.

Kokoontumisrajoitusten vaikutus kansantalouteen on hämmästyttävän suuri. Mehän emme ole tilanteessa, jossa meillä olisi pulaa yhtään mistään. Kauppojen hylät eivät ammota tyhjyyttään, emme kärsi puutetta. Vaikka joudumme olemaan etäällä toisistamme päivittäiset perustarpeemme tulevat tyydytetyiksi.

Tämä on hyvin poikkeuksellinen uhka, jollaista emme kyenneet kuvittelemaan. Jäljestä päin on käynyt ilmi, että asiantuntijat WHO:sta lähtien ovat yrittäneet varoitella globaalista virusuhasta, mutta siitä huolimatta se on jäänyt muiden uhkakuvien varjoon.

On mahdotonta sanoa, olisiko tällaiseen uhkaan voitu varautua kovinkaan paljon paremmin, jos se olisi ollut korkeammalla todennäköisten uhkakuvien listalla. Tämä osoittaa, kuinka haavoittuva moderni elämäntapamme on.

Heikki Hakala
päätoimittaja

Jonkun pitää muuttaa nytkin.

Päätimme, ettemme anna koronan tehdä sitä mahdottomaksi.
Loimme palvelun,
joka toimii täysin etänä.

Voit vuokrata itsellesi asunnon poistumatta kotoa.
Tai jos omistat sijoitusasunnon, voit hankkia vuokralaisen sohvalla istuen.

www.asuntohakemus.fi

www.vuokraturva.fi

p. 010 2327 300

VUOKRATURVA **MYYN TITURVA**

Vuokraturva on luotettavin, tunnetuin ja maineeltaan paras vuokravälittäjä.
Lähde: Taloustutkimus Oy 2020